

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Desiderius. Dialogvs Vere Pius, & Comprimis Iucundus, De
Expedita Ad Dei Amorem Via**

Comalada, Miguel

Elvaci, 1685

Partis I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60062)

PARS I.

Desiderius peregrinatur.

CAPUT I.

IN vastâ quâdam soli-
tudine degebat vir qui-
dam sanctus ac pius, je-
junijs, obsecrationibus,
& vigilijs serviens DEO. Hunc
quandoque ingens incessit cupido
veram absolutamque sapientiam &
Amorem DEI, quatenus quidem
possibile foret, adipiscendi. Itaq; se-
cum statuit totum peragrare orbem,
exploraturus, si quem uspiam re-
perire liceret hujus rei magistrum.
Mox è sua egressus cellula, magno
cum

cum desiderio cœpit iter capessere.
 Et posteaquam vir pius (dicebatur
 autem Desiderius) multo jam tem-
 pore in itinere positus fuerat, ob-
 vium habuit pastorem quemdam,
 in medio prato suas pascentem oves,
 cuius aspectu exhilaratus est. Jam
 enim prolixa emensus erat itinera,
 nec tamen quemquam unquam vi-
 dere contigerat. Gratias, inquit
 Desiderius, ago Omnipotenti DEO
 Frater mi, quòd te hîc reperio. Et
 Pastor, advenisse te, ait, gratula-
 mur: Ecquid verò in hac perquiris
 solitudine? Cui Desiderius respon-
 dit: Equitem quemdam, qui
 hâc profectus est,
 inquirò.

Instruit Prælatos ac Pastores Spirituales.

CAPUT II.

INterim non sine admiratione Desiderius Pastoris hujus erga officium suum curam ac studium contemplabatur. Tenebat enim virgam manu, pera vel sportula ad dextrum appendebat latus, soleas ligneas gerebat in pedibus, tunicam promissam vestitus erat, ad laevam è zona corniculum, ad dextram aliud majus cornu pendebat: utrumque latus stipabant duo canes prægrandes, nec longè aberat tugurium ejus, vepribus ac sentibus undique septum ac communitum. Pastor, verò cogitabundus stetit, cernens Desiderium intenta acie se contueri, aitque ad eum: Quid me sic aspectas? Nullumne antehac pastorem aut opilionem vidisti? **DESIDERIUS.**
Mul.

Multos equidem mi Frater vidi, sed
 neminem adhuc tam benè instru-
 ctum. Quæso, ne molestum tibi
 sit causam mihi reddere eorum, quæ
 ex te sciscitaturus sum. PASTOR.
 Minimè verò id molestum erit, mo-
 dò ea mihi constiterint. DESIDER.
 Quam ob rem baculum geris? PAST.
 Miror sanè, quì id scisciteris. Cùm
 enim ipse itidem sis pastor, quomo-
 do hujus te fugit ratio? Equidem
 propterea baculum hunc circumfe-
 ro, ut illi innitar, eoque me su-
 stentem, ne, dum cum oviculis
 meis circumeo, alicubi impingam
 & labar: tum etiam ut oves mode-
 rer, rectoque deducam itinere, ne
 per devia oberrent, sed maneant
 conjunctæ semper, ne singulæ pro
 suo arbitrato diversum sibi iter eli-
 gant. Siqua namque à cæteris sese
 abjungat, aut hæreat post alias, hoc
 eam baculo pulso vel impello, do-
 nec alias comitetur. DESIDERIUS.
 Quid verò in pera vel sporta hac ha-
 bes?

bes? PASTOR. Quatuor quædam : Nempe igniarium, id est, ferrum & silicem, quo ignem excitem, ad quem me, dum frigus urget, calefaciam, itémque quo mihi & socijs cibos parem. Deinde etiam panem, cepas, lecythum, sive ampullam oleariam, & sal circumfero, unde sapiùs ovibus meis, maximè verò è sale, porrigo. DESIDERIUS. Cur soleis ligneis uteris? PASTOR. Uti brumali tempore, dum ningit & frigus est, pedes calidos conservem. Si enim calceis uterer cultioribus ac arte elaboratis, celeriter frustatim attererentur. DESIDERIUS. Quid sibi vult promissa hæc, quâ indutus es, tunica? PASTOR. Hic meus habitus est, quo nisi utar, nemo me pastorem agnoscat. DESIDERIUS. Quæso te unde hic habitus confectus est? PASTOR. Ex ovium pellibus. DESIDERIUS. Licuissetne ex lupinis, aut aliarum bestiarum pellibus eum

COR-

conficere? PASTOR. Nequaquam.
 Facile namque oves lupinas pelles
 ad oratu perferrent, iisque percep-
 ptis, à me diffugerent. Dum verò
 suis me pellibus tectum conspiciunt,
 amant & sequuntur me. DESIDER.
 Oro te, quid habes in corniculo è
 zona ad lævam pendente? PASTOR.
 Unguentum quoddam, quo oves,
 dum scabie infestantur, perungam.
 DESIDER. Quid est in majori cor-
 nu ad dextrum latus appenso? PAST.
 Cretæ genus, quo signem oves me-
 as, ne alienis sese immisceant. DESID.
 Canes hosce quorsum habes? PAST.
 Ij noctibus latratus edunt, fugantq;
 & perterrefaciunt lupos, quo ovi-
 culæ sint magis in tuto, mihiq;
 quietiori ac securiori liceat somno
 perfrui. DESIDERIUS. Quamobrem
 isthæc omnia tam probè curas? PAST.
 Quòd benignum ac liberalem habe-
 am Dominum, qui magnam, eamq;
 minimè contemnendam, mihi mer-
 cedem pollicitus est: quanquam
 non

non tam mercedis, quam ab eo ex-
pecto, contemplatione, quam ex
amore. quo illum prosequor, ita
me gero.

De Eodem.

CAPUT III.

Mirabatur ista secum Desiderius,
atque impendio illi placebat,
quod pastor cuncta ex amore ageret;
aitque ad eum: Quandoquidem
frater mi in campo hoc potissimum
versaris, possesne aliquo indicio
certiorem me reddere de equite quo-
dam, qui solus huc illucque vaga-
tur, eò quod è suis sedibus ejectus
sit, nolintque eum subditi sui agno-
scere aut recipere, atque ea ex causa
explorat & perquirat, si quem of-
fendat usquam, qui ipsum suscipere
velit, & apud quem demorari pos-
sit? PASTOR. Ecquod hujus equi-
tis vocabulum est? DESIDERIUS.

Amor

Amor DEI. PASTOR. Novi sanè
 ubi demoretur. Quòd si oviculas
 meas perinde ut ego, pascere nòsles,
 cordèque & animo ad eas pascendas
 firmo ac robusto satis fores, jam te
 ad ipsum perducerem, ne deinceps
 ut antea, illius perquirendi causa,
 errabundus ultrò citròque discurrere
 cogereris. Amat namque pastores,
 & libenter apud illos versatur. Et
 licet præclarus ac nobilis sit eques,
 tamen pastoris filius est. Atqui pla-
 nè animadverto, hominem te esse,
 delicatum, ac teneræ habitudinis
 sive complexionis, neque toti gre-
 gi huic servando unum te sufficere,
 neque per hanc solitudinem cum
 oviculis ingredi posse. Unde ne-
 cesse est, ut aliud arripias iter. DE-
 SIDERIUS. Quod me vis iter, bone
 Pater, arripere? PASTOR. Per
 hanc pergendum tibi est solitudi-
 nem, invenièsque haud ita procul
 insignes ædes, in quibus nonnisi
 virgines degunt, ex quibus de hoc
 equi-

equite poteris certior fieri. Eamque ingenij ac naturæ amabilitate, suavitate ac probitate præditus est, ut ad quoslibet sese adjungat. Satis isthæc dicta arridebant Desiderio, maxime quòd reperiendi Amoris D E I spem illi præberet, aitque ad illum : DESIDERIUS. Obsecro frater, ut quâ pergendum sit, me edoceas, ne de via per errorem decedam. PASTOR. Non licet mihi oves deserere ; at tamen commodum itineris socium tibi adhibebo, quo comite, faventibus superis, poteris rectâ gradi viâ. En canem istum tecum ducito. DESIDERIUS. Quî vocatur? PASTOR. Bona voluntas. DESIDERIUS. Vale mi frater. PASTOR. Et tu itidem rectè valeas, prosperoq; utaris itinere.

De

De Humilitatis Domo.

CAPUT IV.

Igitur relicto Pastore, Desiderius iter ingressus est, unà cum cane suo juxta ipsum cursitante, eúmque in itinere haud mediocriter confirmante & consolante. Ubi aliquamultos dies atque noctes eundo exegerat, Dominica die ad pratum quoddam pervenit, ingens sanè, elegans ac jucundum, sed in arida ac petrosa regione, vel solo, situm. Quæ res non parvum illi stuporem ingessit, quòd tam elegans, viride, floridumque conspiceret pratum in loco usque adeò sicco, lapidoso, spinis ac tribulis obsito. Porro in hujus prati medio eximiæ erant constructæ ædes, quod illi magnam attulit voluptatem & lætitiã. Accedens autem propiùs, vidit fores clausas, & virginem quamdam ad eas foris consistentem, habitu quidem

dem. & gestu ac moribus, ut videbatur, honestam. Quæ ubi Desiderij canem contuita est, timore ac terrore cœpit corripi. Ad quam Desiderius: Nihil, ait, timeas: namque canis meus nemini nocere novit. Mirabatur intereà vehementer Desiderius, videns virginem hanc solam præ foribus consistere, dixitque illi: Quid hîc agis aut præstolaris sola, mea soror? Cui illa: Expecto, inquit, dum fores patefiant, ut intrò me recipiam. Et Desiderius: Quo, inquit, vocaris nomine? Ad quod illa: Vana Gloria appellor. Interim non parùm diu præstolabatur Desiderius, priusquam porta recluderetur atque pateficeret. Cernens autem se diu frustra morari, pulsare atque clamitare cœpit. Habebant namque fores malleum ferreum, quo pulsaretur, isque longanimitas dicebatur. Confestim autem vir quidam prodiit grandævus ac venerabilis, portamque

que aperuit. Siquidem ostiarius
 & totius domûs illius custos erat,
 noménque illi erat, Timor DEI.
 Vilo hoc tam egregio, cordato ac
 venerando sene, exhilaratus est De-
 siderius, & post debitum illi impen-
 sum honorem, manúmque deoscu-
 latam, ita eum affatus est: Eâ gratiâ,
 mi Domine, huc accessi, ut equitem
 quendam, vocabulo Amorem DEI,
 perquiram: dictumque mihi est,
 eum per hanc profectum eremum,
 atque ad has ædes appulisse. Quare
 scire velim, sitne intus apud vos.
 Ad hanc inquisitionem ostiarius gau-
 dio perfusus, quippe qui Amorem
 DEI, utpotè germanum suum, im-
 pensè diligeret, ait ad Desiderium:
 Quamobrem, fili mi, hunc equi-
 tem requiris? quid ad illum negotij
 habes? DESIDERIUS. Ea re,
 Domine Pater, illum inquiri, quòd
 mihi non modò placeat plurimùm,
 sed etiam cum primis necessarius sit.

TIMOR DEI: Quid est igitur?

B Num.

Num tale aliquid habes, quod non sis ausus edicere? DESID. Nimirum hoc est, Domine, quod illius frui consuetudine, apud ipsum famuli loco demorari, eoque præceptore ac Domino uti percipiam: siquidem in cunctis hisce regionibus necdum quemquam, qui meo sederet animo, Moderatorem aut Dominum adipisci potui, tametsi per plures me expetierint ac obsecrarint. Cæterum de hoc Amore DEI ab alijs didici, perquam nobilem, benignum, & commodum eum esse Dominum, servisque suis magna largiri præmia, eò quod locuples ac liberalis sit. TIMOR DEI sive Ostiarius: Verum quidem est, eum hæc transisse, sed paucis comitatum. Atqui in præsentiarum non est in his rectis. Sed parumper expecta, dum virginem huc ad te evocem, quæ, ubinam sit, certis indiciis tibi
declaret.

* *

U

*Ut Vana Gloria ad fores
excubârit.*

CAPUT V.

Desiderius intereà lætus reditum Ostiarij, & Virginis adventum sustinebat : neque multò post modestissima quædam atque honestissima advenit virgo, quæ eum familiariter salutans, ab eo vicissim salutata est : dixitque illi Desiderius : Nomen tuum, obsecro, edicas mihi. Quæ ait : Equidem Nihilipensio vocor, quia non admisceo neq; occupo me rebus supervacaneis. Quî verò, ait Desiderius, Domus hæc appellatur? At illa, Domus, inquit, Humilitatis, siquidem multæ hîc intus virgines sub unius Humilitatis magisterio sive imperio commoramur. Quæ igitur, ait Desiderius, est virgo illa, quæ foris ad ostium subsistit? Respondit Virgo : Ea nimirum Vana Gloria est,

B 2. quæ

que perpetim ad fores residet, donec patefiant. Quamobrem si Ostiarius sit negligens, neque strenuè suum curet officium, aut fores sinat apertas, potest utique huc irrepere. Cur eam non intromittitis, inquit Desiderius, quando verbis, habitu, gestu benè morata & honesta videtur? Neutiquam, ait virgo, eam nôsti, mi Frater. Fera profectò pessima est. Nam quantò habitu ac moribus honestior ac religiosior videtur, tantò deterior est. Ecquid, ait Desiderius, mali vobis irrogat? Ad quod Virgo: Quantum, inquit, maximè potest. Namque improbissimo patre progenita est, qui Amor sui appellatur: & matre nequissima, nempe sui reputatione vel existimatione immodica. Hoc autem patre & matre, itemq; eorum filiâ, nullos magis perniciosos toto orbe hostes experimur: iidemq; Equiti cuidam, qui præcipuus noster Paterfamilias est, &

Amor

Amor DEI dicitur, multò sunt infestiores. Et ut noveris, quæ nobis mala inferat Vana Gloria, ubi semel intrò irrepsit, usque adeò vorax & gulosa est, ut cum primis ad hortum sese recipiat, fructusque omnes arboris, omnium, quas habemus, pulcherrimæ & optimæ, tollat ac devoret, cùm tamen illis fructibus vitam sustentemus, neque nisi unicam duntaxat, quæ hos ferat fructus, arborem habeamus, eamque tam parcos producentem fructus, ut vix sustentandis nobis sufficiant. His autem ablatis per Vanam Gloriam fructibus, tam inopes ac pauperes remanemus, ut nihil omnino nobis sit reliquum. Et quod his pejus est, tam versipellis est adulatrix, ut posteaquàm semel huc ingressa est, nemo sit, qui multo sudore eam possit foras ejicere, præter solam præcipuam Matrem nostram: quâ visâ, mox in pedes sese conjicit. Unde satius est, nullam ei huc in-

B 3 tro-

troeundi copiam facere. Atque ea re consultissimum nobis visum est, senem hunc ostiarium nobis perpetuum retinere. Nam valde durus & rigidus est, moxque illi fores præcludit, agitque satis, ne huc possit ingredi. Adeoque precatæ eum sumus, ut, quoties porta reseranda est, circumspectus sit, nec ostium unquam apertum manere sinat. Stupebat hæc Virginis dicta Desiderius, aitque ad eam: Magnoperè sanè curandum vobis est, quandoquidem tam vobis pernicialis est, ne in has ædes ullus ei unquam aditus patefiat.

Qua ratione ad Humilitatem perveniatur.

CAPUT VI.

AIt porrò Desiderius: Quisnam te in has elegantes, honestas, & virtutibus conspicuas perduxit ædes? Duæ, illa respondit, virgines

gines huc me introduxerunt, quarum una dicitur Contemptio Mundi, quæ erat pia admodum: Altera Contemptio sui, quæ priori sanctior est. Hæ virgines intrò me deducentes, supremam Matrem & Dominam nostram, ut me reciperet, precabantur: quod tamen non fecisset, nisi ob amorem Equitis cujusdam, qui nobis in itinere venit obviam, nobiscumque huc intravit, cujus causâ hac me donavit veste, atque in virginum suarum contubernium me admisit. Quòd si ea nobis divinitus gratia præstita non fuisset, ut Eques ille nobiscum intraret, totum hoc iter frustra confecissemus. Neque enim me unquam suscepissent, totiusque laboris mei jacturam ipsa fecissem. DESID. Quod illi Equiti nomen est? VIRGO. Amor DEI. Gratum valde erat. Desiderio, Amorem DEI tantæ esse existimationis, ut ejus causâ tot tantaque fierent, majorique illius

desiderio accensus est. **DESID.** Oro te soror mea, quibus parentibus prognatae erant virgines illae duae, quae te huc introduxerunt? Non enim parum confert ad alicujus probitatem ac honestatem, si honesto ac virtutibus ornato patre editus sit. Ut plurimum enim arbor ex radice virtutem trahit. **VIRG.** Non me illarum progenitores latent: quippe quae praecclaris ortae natalibus sunt, earumque parens in Regis nostri palatio ex praecipuis unus est, diciturque **Cognoscere.** Itidemque earum avum bene novi, cujus est nomen, **Considerare,** estque revera intelligens, prudens, ac strenuus vir, officio suo probe perfungens. Isque uxorem duxit, nomine Sapientiam vel Prudentiam. **DESID.** Eques in itinere vobis factus obviam, solusne ad vos advenit? **VIRG.** Minimè gentium. Enimvero puerum quemdam impensè ipsi charum secum habuit, vocabulo, Amorem proximi.

DESID.

DESID. Possisne certum me efficere,
 quonam Eques abiêrit? VIRG.
 Possim equidem. Sed jam intrò in-
 grediamur, ducamque te ad quas-
 dam, quæ te hinc certiùs edocere
 poterunt. Atqui, O DEUS bone l-
 ait, quid sibi vult canis hic tam gran-
 dis, quem tecum ducis? quorsum
 illo uteris? DESID. Datus est mihi
 ab alijs. Principio namque parvum
 apud me catellum habebam nutritum
 in cubiculo meo, donec ad quem-
 dam perveni pastorem, à quo gran-
 dem hunc canem accepi, qui me,
 per hanc vastam sylvam & solitudi-
 nem comitaretur, in qua multos
 aliorum relatu didici serpentes & fe-
 ras degere, quas ille fugare novit.
 VIRG. Quinam vocatur? DESID.
 Bona voluntas. VIRG. Canis pro-
 fectò optimus is est, modò eum be-
 nè servare nôris; certus esto, donec
 tecum erit, nihil tibi patietur mali
 accidere, neque est, quòd per de-
 via aberraturum te verearis. L.

B5 Dic

Dic mihi, obsecro: ex quo potero de hoc Equite certior fieri? VIRG. Frater mi, procul hinc habitat, longumque tibi per hanc eremum conficiendum est iter, antequam ad illum pervenias. Ad minus septem dierum iter agendum est. Septem namque in hoc deserto domus sunt, neque præter hanc alia via superest: Attamen ob Amorem DEI, cuius te avidum conspicio, compendiarium quamdam semitam tibi indicabo, qua celerius multò ad illum pertinges. Sed meo pareas consilio necesse est. Desiderius his auditis lætabatur, maximè quòd se solùm ob Amorem DEI id facturam assereret, dixitque illi: DESIDER. Quidquid voles faciam, tantùm ut DEI Amorem consequi liceat. VIRG. In hac solitudine octo domus sunt, quarum ista, nempe Humilitatis, prima est, altera Justitiæ, tertia Prudentiæ, quarta Fortitudinis, quinta Temperantiæ, sexta Fidei, septi-

septima Spei, octava Charitatis est. In hac extrema DEI Amor commoratur, atque inibi ostiarij fungitur officio. Atque totum hoc iter peragendum est, modò rectè proficisci velis. Verùm, ut antè dixi, itineris quoddam compendium te docebo, quo citiùs ad eum pervenias. At nihilo minùs aliquamdiu hisce in ædibus demoreris oportet, quò cuncta instituta nostra probè addiscas, animadvertas, ac memoriâ completaris, ut cum Domina nostra ejusq; Filiabus amicitiam contrahas, nominaque & gestus ac vitam earum firmiter retineas, & diligenter ediscas. Deinde ubi cuncta hujus domûs bene explorâris, atque ad DEI Amorem quædam à nobis documenta pertuleris, ob eximiam illam, quâ has ædes præ cæteris domibus prosequitur, dilectionem, absque mora libentissimè te suscipiet, maximè si à Domina nostra litteras ad eum apportâris. DESID. Quare

B 6 præ

præ cæteris chariores vos habet.
Eques, quando (ut mihi videtur)
omnium pauperrimæ, longè infir-
mæ & paucissimæ estis? *VIRG.*
Domus hæc prima in hac eremo ex-
ædificata est, cæteræque omnes huic
subjectæ sunt: præcipuusque Pater-
familiâs & Præfectus noster, hujus
Domus opifex & architectus, apud
nos commoratur. Et licet per hoc
desertum cæteras ædes invisurus,
atque in bono servaturus ordine ob-
ambulet, non tamen aliter, quàm
hujus domûs filium, sese patitur ap-
pellari. Atque adedò primùm hîc à
nobis habitu donatus est. Magno-
pere hisce vitginis hujus dictis Desi-
derius delectabatur: adedò ut cor su-
um amore transfigi atque inflammari
sentiret. Siquidem verborum illius
mentem probè capiebat, dixitque
illi, optatissimum sibi esse etiam
multo tempore inibi degere, & cun-
ctâ diligenter explorare. Tum
verò

verò manu illius apprehensâ, dixit illi virgo : Jam igitur pergamus intrò.

*De Humilitatis proposito, & ejusdem cum Desiderio collo-
cutione.*

CAPUT VII.

DOmûs hujus structura Desiderio cumprimis arridebat, ejusque stupebat pulchritudinem, quandoquidem simplex, minimeque fucata erat. Non enim in altum asurgebat, neque curiosis picturis, aut coloribus admodum ornata, sed humilis & commoda erat, neque super arenam, sed petram vivam collocata. Deinde ubi in Oratorio precem dixerat, ad Dominae cubiculum virgo eum perduxit, quæ eum humanissimè excepit, quòd admodum pius & DEO devotus esse videretur: jussitque eum apud se re-
sede-

fidere, aitque illi: Quæ te res per-
movit, Fili, ut ad nos accederes,
cùm tamen inopes, simplices & ab-
jectæ simus? *DESID.* Domina Ma-
ter, Equitem quemdam, cujus est
nomen Amor DEI, perquiro: atq;
ut ab alijs accepi, invenire eum non
licebit, nisi priùs aliquamdiu hïc
apud vos intùs demoratus ero.
Unde nisi molestum est, sub tua obe-
dientia tuoque imperio vivere per-
quam velim. *HUMILITAS.* De-
siderium tuum & bona voluntas mi-
hi sanè gratissima sunt: tamen pri-
mùm dispicias, ac diligenter expen-
das tecum, quid suscepturus aut ag-
gressurus sis, ne postmodum facti
te pœniteat. *DESID.* Gratiã suã
in bonis omnibus, omniq; virtu-
te perseverandi mihi ut præstet,
DEUM oro. *HUMIL.* Amen,
idemque bonum hoc, quod in te cœ-
pit, opus etiam absolvat & con-
summet. Atqui insuper necessum
est, ut & ipse pro viribus id, quod
po-

poteris, adhibere ne omittas, quò
 DEUS tandem perficiat. DESIDER.
 Ecquid mihi agendum censes?
 HUMILITAS. Dicam tibi fili. Si
 quidem apud nos permanere cupis,
 neque à meis virginibus foras ejici,
 isthanc filiam meam minimam, quæ
 te huc introduxit, amicam & mo-
 deratricem sive magistram tibi assu-
 mas oportet: quæ quidem Nihili-
 pensio (id est, omnis curæ super-
 vacanæ contemptio) dicitur, cui
 ea de re id à nobis demandatum offi-
 cij est, ut hospites excipiat: & ipsa
 Novitiorum semper moderatrix est.
 Ejus autem imperio quotquot subja-
 cere nolunt, nunquam perseverant.
 DESID. Lætus sanè eam mihi ma-
 gistram accipio. Interim oro, Do-
 mina Mater, tuum nomen, genus,
 conditiones, statumque mihi indi-
 ces, & qua ratione hisce virginibus
 præfecta sis: ut enim mihi relatum
 est, cunctarum tibi parentium vir-
 ginum proprietates, conditionem,

ac

statum nôsse oportet, idque eò, ut dum eas perspectas habuero, tantò ferventiùs amem : atque ubi hinc discessero, eis, qui ex me fortè sciscitaturi sunt, rectiùs possim respondere, ac pleniùs eos edocere.

HUMIL. Nomen mihi Humilitas est. Pater meus, Contemptus sui dicitur. Avus meus, Cognoscere seipsum vocatur. Ejus conjux, Cognitio DE I appellatur. Avus hic meus ex quadam civitate duxit originem, cujus est vocabulum, Attendere vel Considerare quid sim, quid fuerim, quid futurus sim. Ejus conjux, id est, Avia mea, ex alio prognata est oppido, nempe Consideratione Amoris DE I. Ad antedictam verò Avi mei patriam nonnisi duabus pergitur viis, portisque duabus aditus patet. Prima est, Ipsemet Homo : altera, Creaturæ. Ajuntque nemini ad alterutram harum portarum, nisi volitando, patere accessum & ingressum :
 ipsum-

ipsumque Dominum nostrum proprijs manibus hanc exaëdicasse civitatem : eò quòd nemo sit præter ipsum unum, qui tam commodam, elegantem, atque firmam possit structuram conficere. **DESID.** Itane Dominus noster, cujus tanta est majestas & præstantia, ejusmodi extruendis muris, operique lateritio ac luteo efficiendo sese adjungit? **HUMIL.** Maximè sanè : siquidem insignis est artifex, peritusque cæmentarius & architectus : adeoque gaudio illi est & voluptati, lutea conficere opera, sive ex luto estructuras, murosque efficere. **DESID.** Quid causæ est, ut isthæc agat, quando nullius prorsus indiget? **HUMIL.** Ad hæc agenda non nisi immensa illius bonitas eum impellit ac movet, qua fit, ut nunquam velit cessare, quin alijs prosit : nec illis omnibus, quæ efficit ac molitur, nisi singulorum ac omnium salutem, commodum, ac felicitatem spectat & aucu-

pa-

patur: ita tamen, ut honor & laus ipsi uni tribuantur. Hacque de causa tam insignia efficit opera, ex tam vili materia, nempe, è luto vel terra, nimirum ut operum magnificentiam cum materia vilitate collatam, cuncti ipsum admirentur, laudent, & diligant. *DESID.* Equidem satis admiror, tam præstantem Dominum laudibus velle affici. Periculum sanè maximum est, ne vanam gloriam capiatur. *HUMIL.* Nihil minùs ei metuendum est: quandoquidem ita perfectus & absolutus est, ut nihil ei perfectionis desit: honorque illi impensus & gloria, non vana est, sed illius propria est, eumque decet, ei que jure debetur. Et quantumvis ei magnus habeatur honos, si tamen ad eum spectes honorem, qui illum decet, ei que congruit, ejusque majestati debetur, non potest unquam pro dignitate honorari. Atque ea re laudari ac exaltari vult, non quòd sit gloriæ cupidus, sed quòd
ju-

justissimus sit, velitque cuiuslibet, quod suum est, tribui: cumque illi uni, tanquam soli bono, omnis honor, laus & gloria debeatur, ea etiam sibi uni vult praestari ac exhiberi. Quod si quis alius ea tanquam sua ac propria ambiat & appetat, eius vana est gloria: praeripitque ac suffuratur eam illi, cuius unius est: potestque pro deliberato ac voluntario fure haberi, quando rem alienam, insciente ac invito domino, contrectat, sibi que usurpare appetit.

Prosequitur inchoatum sermonem Humilitas.

CAPUT VIII.

DESIDERIUS. Posteaquam Domina Mater, genus tuum mihi edixisti, velim explices, quanam hujus domus praefecta sis instituta. Siquidem praclarum quiddam,

dam, eximiusq; honos is mihi videtur: possitq; olim ita evenire, ut & ipse alicujus domûs præfectus efficiar. Multum enim interest, inter iusta dare & accipere. Humilitas his auditis in lacrymas prorupit. Cui Desiderius: Quamobrem, inquit, Domina Mater, lacrymas fundis? **HUMIL.** Lacrymas mihi exprimit Fili hoc ipsum, quod humilitatis habitu foris quidem rectum, intus autem nudum te conspiciam: & quod nomine pius ac devotus videaris, re autem ipsa & animo procul à pietate & devotione absis. Frustrà quidem hæcenus necum sermones commiscuisti, quando hujuscemodi cogitatus & desideria mihi, Patriq; meo, & longè amantissimo Domino JESU, qui neque verbis, neque factis unquam dominatum expetiit & ambivit, neque venit ministrari, sed ministrare, prorsus adversantur. A quo itinere quisquis deflectit & aberrat, non Beatitudinis, sed

sed Damnationis amplectitur iter.
 Atq; O ! miseros & calamitosos nos,
 quibus alios regere ac moderari in-
 cumbit, cum satis superque negotij
 nobis facessat nostri ipsorum mode-
 ratio. Talis honor prorsus miser
 est, plenus curis omnigenis, labo-
 re, defatigatione, afflictione, an-
 gustiis, periculis, & horrendo ti-
 more: idemque si non rectè geritur
 ac administratur, sempiternâ igno-
 miniâ, & dedecore commutatur.
 O præfecturæ vel regiminis onus
 grave! ubi nihil nisi labor & mole-
 stia sentitur: & à quibus merita præ-
 mia & gratiarum actio expectanda
 forent, odium, obmurmuratio, ac
 malevolentia recipitur. Siquidem
 aliquamdiu hîc apud nos demoratus
 eris, senties me verum dicere. Por-
 rò quod ad percontationem tuam at-
 tinet, nempe, uti ipsa in Præfe-
 ctam evecta sim, jam mea tibi pan-
 dam secreta, totumque animum ob
 amorem DEI explicabo. Ubi ad
 has

has primùm accessi ædes, ita mecum
constitueram, mihiq̄ue persuase-
ram, me jumentum esse, cætera-
rumq̄ue virginum vilem servam ac
famulam: istudq̄ue propositum tan-
to perè dilexi, appetij, & cordi ani-
moq̄ue impressi, continenter ipsum
mente volvendo, DEUMq̄ue ob-
secrando, mihi id ut charum red-
deret, uti DEUS omnipotens me
illi in matrimonium collocârit,
ejusq̄ue conjugem effecerit: atque
illius procuratione & operâ hoc mu-
neris vel officij adepta sum: tametsi
id ipsa neque vellem, neque appe-
terem. Hæc ubi Desiderius perce-
pit, virginem hanc eximia censuit
virtute præditam, eò quòd se ob
Amorem DEI usque adeò vilipende-
ret ac abjiceret. Cumq̄ue eam ad-
huc virginem esse cerneret, facile
animadvertit, non carnale, sed spi-
ritale eam matrimonium comme-
morare: aitq̄ue ad eam DESIDER.
Quisquis igitur in Superiorem &
Præ-

Præfectum vult erigi ac promoveri, is prius (ut ipsa fecisti) sese abjiciat ac humiliet oportet. HUMIL. Ita planè Fili. Quod si probè capias, senties hanc ipsius summæ veritatis esse sententiam. DESID. Et quæ me hæc capere oportet? HUMIL. Ita videlicet, eum qui se humiliet, exaltari; sic tamen, ut non eò se humiliet, ut idcirco optet exaltari, ita namque superbus erit. Superbia autem & Humilitas sibi mutuò adversantur: & quod plus est, semper sibi invicem contradicunt. Siquidem in opere, quod quis facit, dum sese perfectè humiliat, extollere simul non potest. Qui verò sese humiliat & abjicit eo animo, ut exaltetur, is actu quidem præferat humilitatem, sed in seipso superbus est. Et quia actio ex fine & animi destinatione seu proposito denominatur, talis humilitas superbia dicitur. Ex quo fit, ut humilitas, non una ratione, sed diversa, superbia dica-

dica-

dicatur. Nam quod ad actum ipsum
attinet, foris quidem humilis est,
sed ob finem & animi destinationem,
superbiae obnoxius est. Atque ut
proprie loquamur, humiliatio cum
superbia non pugnat, sed spiritus
humilitatis. Estque impossibile,
ut haec duo simul permaneant. Hu-
miliatio enim non nisi actus est:
Spiritus autem humilitatis, tum
actum ipsum, tum sese abjiciendi ac
humiliandi propositum consummat
& exequitur.

*Sermonis hujus continuatio,
& de concertatione adversum
vitia.*

CAPUT IX.

HUMILITAS. Iste ergo Mari-
tus meus jam ante commemo-
ratus, (videlicet Propositum hu-
miliandi me ut jumentum & servam
omni-

omnium) mihi suppetias tulit, fidumque se ac commodum & utilem præstitit in quadam simultate ac concertatione, quæ mihi est cum Domina quadam & nonnullis virginibus alterius domûs, nempe Superbiæ, cujus Domina & Præfecta, Superbia vitæ appellatur, quæ quotidie mihi oculos exsculpere molitur, mecumque jurgatur. Adducit autem secum ejusdem domûs tam Subpræfectam, quæ dicitur Carnis Concupiscentia, quàm Procuratricem, vocabulo, Concupiscentiam oculorum. Adjungit autem hisce tribus sese comitem virgo quædam improbissima, harum genitrix atque educatrix, nomine Negligentia, quæ cum sit interdum debilis ac imbecillis, & sine viribus, facile tunc superatur. Interdum verò usque adeò sese cibus ingurgitat, ut robusta, crassa, ac periculosa existat. Habet sibi servam puellam quandam, hebetem, planè deliram, malè in-

C sti-

stitutam, ac parùm edomitam, vocabulo Malitiam: cum qua tres aliæ ancillæ huc adveniunt, quarum prior Ira, altera Acedia, tertia Invidentia appellatur: hisque postremis jungunt sese aliæ duæ, nempe Prava Suspicio, & Judicium Temerarium. Istæ omnes mecum inimicitias exercent, mihi que infestæ sunt atque adversæ, quibuscum mihi pugnandum atque conflictandum est. Cumque huc intrò ingrediuntur, adhibeo mihi maritum meum, sicque e vestigiò foras eas ejicimus, cogimusque præcipites ruere & abscedere. Tum verò hoc solum reformidandum nobis superest, ne virgo, quæ ad fores perpetim observat, puta Vana Gloria, huc irrepat. Nam si illi huc intrandi fiat potestas, omnino nos fructu & gaudio, quæ ex alijs devictis ac profligatis contraximus, miserè despoliat, ita ut planè jejuni maneamus, neque labore ac defatigatione nostra perfruamur. *DESID.*
Quî

Quî fit igitur, ut, dum aliæ vobis nocituræ huc ingrediuntur, non etiam ista foris persistens, sese intrò recipiat? **HUMIL.** Eò videlicet, quòd aliæ illæ virgines alis præditæ sint, neque per portam intrent, sed per murum advolitent. Sæpiùs autem ita sese uspiam in his abdunt ædibus, ut, dum nos nihil suspicamur mali, ipsæ alicubi delitescant: maximeq; opportuno tempore, dum nos nihil veremur minùs, ultrò citroque in Castro obambulent ac pervagentur. Unde summoperè necessaria est cura ac circumspèctio pervigil, ne quem ex improvìso invadant & spolient.

DESID. Agè hac de re diligentius colloquamur. Quamobrem hæc vobis um illis lis est & conflictatio, cum utique malum sit, hominibus secularibus perniciosà præbere exempla: id quod fit, ubi inter homines religiosos ac devotos **DEO**, tot diffidia, tantamque improbitatem conspiciunt, quos tamen non

Ignorant mansuetos, benignos, misericordes, ac ob Amorem DEI, erga quosvis amiables esse oportere? HUMIL. Eâ gratiâ nos hac domo eas depellimus ac exturbamus, litesque & jurgia cum eis gerimus, quòd Divino Amori, qui Princeps ac Dominus noster est, prorsus infestæ atque contrariæ, capitalesque hostes sint. Enimverò in illis, quæ Divino adversantur Amori, cum nemine nobis ulla pacis consensio, nec quicquam commercij est.

De Concupiscentia Carnis.

CAPUT X.

INterim Desiderius isthâc, quam erga Amorem DEI gerebat Humilitas, benevolentiam ac ingenti fiducia, mirificè delectabatur, aitque illi: Oratam te velim Domina Mater, ut quibusnam rationibus acad-
mi-

miniculis virgines illas pestiferas,
 hostes vestras superetis & hinc ejicia-
 tis, me docere non graveris. HUM.
 Equidem id probè te edoctum vel-
 lem. Sed quia naturam, vitam,
 habitudines animi ac spiritus tui nec-
 dum funditùs perspectas ac explora-
 tas habeo, sed conjecturas duntaxat
 & indicia quædam, adhuc animi
 dubia sum, num hinc instituendus
 sis. Siquidem ob naturæ multimo-
 das habitudines ac constitutiones,
 non omnibus mel dulce est. DESID.
 Domina Mater, quantusquantus
 hinc sum, & à te conspicior, totum
 me tuæ dedo voluntati, omnem ra-
 tionem ac intellectum meum tuo pe-
 nitùs submittendo ac permittendo
 judicio: tantùm ut me doceas, qua
 ratione DEI Amor mihi reperiendus
 sit. HUMIL. Faciam id sanè ex ani-
 mo: secretaque mea & exercitatio-
 nes omnes quotidianas, vitamque
 rotam tibi explicabo atque commu-
 nicabo. Principio quidem sanctum

illud Propositum ac Institutum meum, cujus supra memini, me totius mundi, dum eum contemno, Dominam fecit: per castigationes item & jejunia, Dominam corporis mei; & per humiliationem mei spontaneam non modò dæmonis, sed etiam totius plebis meæ & communitatis, ac mei ipsius tandem, quod maximum est, Dominam ac Principem constituit. Enimverò dum plebs mea operam dare atque conniti me conspicit, ut DEI Amori placeam, cum totâ mihi obsistit familiâ meâ. Sola ego cum antè memorato conjuge meo, pace & tranquillitate perpeti fûror. Stupebat intereà Desiderius virtutem ac efficaciam illius, quem Humilitas suum conjugem dicebat, aitque ad eam: DESID. Obsecro Domina Mater, ut per quasdam similitudines hinc me plenius atque apertius instituas. Sum namque sic satis obtuso ingenio, faciliusque per exempla

pla & similitudines horum mentem
 assequi potero. Placebat Humili-
 tati isthæc Desiderij postulatio, quan-
 do quidem modestus ac humilis non-
 nihil effectus videbatur, dum se ru-
 dem ac hebetem agnosceret: dixitq;
 illi: HUMIL. Ubi aliquam ex præ-
 dictis virginibus huc ingressam ani-
 madverto, fili charissime, hac me
 ratione gero: nempe, dum prima
 adventat, ipsa scilicet Carnis Con-
 cupiscentia, jam antè conditiones ac
 habitudinem illius, & cuiusmodi
 ipsa sit, puta quòd admodum sit de-
 dita ingluviei, viresque sibi augeat
 cibi ac potionis adminiculo, neuti-
 quam ignoro. Eam obrem precio-
 sum omnem cibum illi subtraho: sed
 neque de communibus escis ac potu
 rantum illi permitto, quantum ipsa
 velit. Et quia propriæ vires ad eam
 edomandam non satis firmæ ac ro-
 bustæ sunt, maximè quòd domestici
 mei atque familia illi suppetias fe-
 rant, auxilium imploro: atque à

dextris mihi assistit Divina Gratia, quæ cor meum adversus hanc perniciosam virginem muniat & confirmet. Itemq; viri mei posco opem, aioque ad eam: Soror, carnem ipsa meam contempsi, meque jumentum duco: jumentum verò nullas præclaras expetit escas, sed solam corporis simplicem sustentationem: neque etiam petit aut inquirit alia, præterquam quæ Dominus illius ei præbere velit. Quòd si Dominus novit lascivum ac vorax illud esse, fiscella id capistrat, ne, nisi dum ipse velit, & quod illi visum sit, edat. Ita, soror, placet mihi hac in parte jumentum esse, meque ut jumentum gerere. Amor autem DEI capistrum mihi adhibuit, nempe sobrietatem, uti ne cibum capiam, nisi dum in commune administratur: & ne quid aliud inquiram, expetam, exigam, neque aliter apparatus & coctum, atque mihi proponitur: eoque contenta sim. Ad hæc

hæc DEI AMOR adjecit; siquidem ipsi placere ac servire velim, uti etiam ex illis, quæ administrata sunt, solum necessaria cum timore ac mediocritate temperanter accipiam: semperque honestatis causâ quippiam in catino remaneat, uti hoc ipso me gratam significem, tantumque mihi præstitum, ut adhuc aliquid in paropside reliquum sit. Nam dum cuncta absumuntur, tantundem est, ac si dicas: Quæ apposuisti, non mihi sufficiunt, neque ijs contentus sum: igitur jubeas plura apponi. Deinde etiam hæc mihi ob DEI Amorem institutio data est, velle quidem & appetere me debere, ut minus quàm cæteris, & quod pessimè præparatum sit, mihi tribuatur, semperque quippiam mihi desit, atque in hoc ipso ob Amorem DEI gaudeam. Hac nimirum ratione virgo isthæc procax & petulans, quantum quidem ad me attinet, proculcata ac prostrata est.

non mea duntaxat carne, sed etiam personis aliis ad libidinem me provocat ac extimulat, fugio eam quoad possum, ab illis omnibus me abstrahendo ac segregando, quibus me ad amorem & libidinem vel concupiscentiam illicit. Atque hac in parte, tanquam presentissimum remedium, precipuamque artem & antidotum, fugam amplector. Neque tamen solo in corpore me impugnat, sed etiam intus in anima varias & illicitas ingerendo cogitationes & imagines. Hoc casu itidem fugiendi remedium adhibeo, abscondendome in foraminibus petrae, in caverna maceriae, cogitationesque & imaginationes meas ad dulcissimum *JESUM* meum transfero, ejus videlicet sacratissimam vitam, passionem, cruciatum, & mortem nimis acerbam commemorando; itemque ad mentem revocando tormenta inferorum, severum *DEI* iudicium, mortemque meam & extremum vitae
hu-

huius diem, quodque divino me si-
 sti tribunali necesse sit, de omnibus
 illic rationem reddituram. Hisce
 adminiculis virgo nefaria, Subpræ-
 fecta Castri Superbiæ, prorsus pes-
 sum premitur, forasque ejicitur.

*De concupiscentia oculorum,
 & superbia vite.*

CAPUT XI.

POrro ad hanc penitus superan-
 dam, necessarium est, sociam
 illius, jam sæpè dictæ exitialis Do-
 mûs Procuratricem, puta Concupi-
 scentiam oculorum, quæ magnas
 Concupiscentiæ Carnis præbet alas,
 itidem profligari. Ista namque sæ-
 pius illi materiam subministrat,
 quanquam & ipsa sancto Proposito
 meo propulsatur. Siquidem ubi ad-
 ventat, ita illi aio: Jumentum sum,
 foror, novi que, jumentum non con-

cupiscere ea, quæ non habet coram
se, ceterasque res superfluas: so-
laque necessaria expetere, & iis esse
contentum: neque etiam in ipsis ne-
cessariis esse curiosum, parvipen-
dendo num ephippium & frænum,
cæteraque ejusmodi, inaurata sint,
aut præsepe vel stabulum usquequa-
que ipsi accommodum sit, conten-
tum videlicet, si stare aut decumbe-
re liceat. Cùm igitur causa Amoris
DEI, me jumentum loco habeam, eti-
am corpus meum ceu jumentum tra-
ctabo. Sicut ergo jumentorum do-
mitor, dum ea effrænata nimium,
caputque huc atque illuc plùs satis
attollere conspicit, capistro injecto,
cervicem illorum deprimat: ita &
AMOR DEI quodam me chamo
constrinxit, ipso scilicet Pudore aut
Verecundiâ, ne vana isthæc curio-
sius aspiciam, eaque concupiscam.
Non enim licet videre, quod non
liceat concupiscere. Docuit autem
me Amor DEI, ut, ubi quippiam
pul-

pulchrum, jucundum, rarum, singulare, ac affabrè elaboratum conspexero, mox ita dicam: Amorem meum in te collocare nolo, teque respuo, ac merissimæ vanitatis & nihili loco habeo: itaque memor præstantiæ ac dignitatis meæ, in hujusmodi rem tam vilem, abjectam, futilem, caducam, amorem voluntatemque meam non conferam, sed in unum duntaxat summum ac præcipuum bonum, thesaurum, nobilitatem, neque unquam defecturam pulchritudinem, in ipsum nempe amantissimum JESUM meum, qui amorem ac voluntatem meam, reposcit, eamque suo sibi jure vendicat. Hoc pacto altera virgo enervata succumbit. Hisce autem duabus propulsatis, restat extrema, Domina scilicet, una omnium terribissima, callidissima ac fallacissima, bonis actionibus semper insidians, nomine Superbia Vitæ, quæ dum huc ingreditur, nunc hac, nunc

alia

alia stipata pedissequa, quandoque bonam, quandoque malam adducit æmulationem; sed illicò ex me audit, Jumentura non aliter tractandum est, atque jumentum: idemq; nullo honore, nulla existimatione, sed omni potiùs ignominia & contemptu dignum est. Quandoque ceu querula venit ad me, ita dicens: En! ut Superiores mei me habent, uti se erga me gerunt. Ætate & sapientiâ ac ingenio nihilo aliis inferior sum: & tamen cum illâ & illâ secùs atque mecum agitur. Sed illius ego technas mox deprehendo, eamq; antevertens, aio: jumentum non nisi duriter habendum, tundendum, verberandum est. Nam si herus illius benignè illi faciat, quandoque calcitrabit, aut cum eo joculari incipiet, nec debitum illi habebit honorem ac reverentiam. Enimverò cordatus ac intelligens Dominus jumentis suis, quamvis charis, nullam singularem, indebitam superflu-

fluam exhibebit familiaritatem & amicitiam, sed semper quandam præ se feret gravitatem & auctoritatem: quandoquidem ejusmodi familiaritas non humilitati, benignitati, amori, affabilitati, sed incitiæ potiùs ac stultitiæ tribuitur. Si quidem ea ipsa jumentis suis plus incommodi ac detrimenti, quàm utilitatis adfert. Cæterùm prudens ac discretus Dominus, potiùs operam dabit, appetetque, ut jumenta sua recto pergant itinere, oneraque sibi imposita bene ferant, quàm ut ipsis charus sit, piusque & commodus ab eis dominus habeatur, aut eorum vehatur laudibus, ipsaque cum illo bene conveniant. Hac namque ratione accidit, id quod sæpiùs usu venire solet, ut domini in jumenta vel asinos, & jumenta in dominos abeant, quando domini ratione ac moderatione, vel discretione ita, ut oportet, non utuntur: & hoc ipso jumentis latiora captandi spatia, se-

sé-

séque ampliùs , quàm deceat , extendendi occasionem præbent : sicque paulatim eò assuescunt , ut non aliò ausint ea domini ducere vel agere , quàm quò ipsa velint. Quòd si ea extimulare aut cædere velint , retrocedunt , & calcibus feriunt. Tum verò si onera abjicere , vel cum ipsis oneribus penitùs ea corruere nolint , conniveant necesse est Domini , finantque , quæ velint , ferre onera , & quæ velint , progredi : sicque ipsi jumentis parere ac obsequi cogantur. Ita nimirum , Soror mea , etiam mihi eveniret , si meis affectibus indulgeri , meque voluptatibus & gaudio affluere contingeret. Atqui is , qui me probè diligit , arguit & castigat me , ne pateam ignominia , penitùsque peream , atque ex amore , quo me prosequitur , optans servare animam meam , corpus meum malè tractat. Neque ipsa aliter , quàm jumentum , tractari peto. Aliàs verò eadem vitæ Superbia , sub
In-

Invidentiæ specie ad me accedens, ait: En! huic id demandatum officij est, illud illi: mei verò nulla habetur ratio vel cura. Alia Præfectæ, alia Sub-Præfectæ, alia Procuratricis fungitur munere: & alia deniq; à secretis est: me verò pro nihilo ducunt, quæ nec ætate, nec bonitate illis inferior sum. Mihi, inquam, nulla committitur functio publica, quò cæteris imperem: sed semper esse me cogunt ceu ancillam culinariam, imò ne id quidem, sed ancillam ancillarum omnium, quando nihil meæ fidei commiserunt. Atque ut jam probè experior, qui plus facit operis, ei minor habetur gratia. Unde posthac nequiter ac improbè me geram. Qui enim ovem se fingit, devoratur à lupis. Id genus multa mihi proponit, perinde ac si mihi cognita non sit, neque unde eæ proficiscantur querimoniam, compertum habeam. Respondeo autem illi: Non eo consilio

filio

filio, soror, mundum reliqui, atque ad hanc me sodalitatem contuli, ut ipsa aliis imperem ac moderer, sed ut aliorum iussa capessam. Siquidem obedientiam pollicita sum: ideóq; faciam id, cujus causâ huc me contuli, húcque vocata sum, quódque me facturam promisi. Non enim à me rationem reposciturus est DEUS, neque ex me sciscitaturus, quantum aliis ipsa imperârim, aut quantum honore, officiis, functionibus exaltata fuerim, sed uti præceptis illius obtemperaverim: útq; me Majoribus meis sponte submiserim, animóque me abjecerim ac depresserim. Ego igitur, soror mea, meo fungar officio, eo loco & ordine, quo à DEO vocata sum: aliasque alia suis in officiis, eis divinitus demandatis, exequi ac curare sinam. Interim hoc unum certissima sum, me eo in statu degere, qui certæ salutis indicium sit. Is est obedientiæ, submissionis, subjectionis, humili-

litatis status, ex quo nemo potest excidere, nisi qui meditetur scandere sublimiùs. Atque hinc nulla mihi conquerendi causa suppetit, sed potiùs DEUM Opt. Max. laudandi, benedicendi, gratias agendi, magnificèque exultandi, eò quòd maximorum periculorum occasionem mihi subtraxerit ac præcluserit, in quæ nimirum honores & officia pertrahere ac devolvere solent homines imperfectos. Quòd facit etiam illa D. Augustini sententia: Nulla re iram DEI in me æquè expertus sum ac didici, quàm quòd me aliis præesse voluit. Et id quidem, Desideri, mirum tibi videri non debet. Ut enim improba isthæc virgo, quæ in ædibus Superbiæ dominatum obrinet, ad omnem malitiam cæteris propensior est; ita ad eam profligandam majori astutia, robore, exercitatione opus est. Et ne te nimiùm protraham, non jam levicula quædam commemorabo: sed
com-

compendiarium quoddam ac generale tradam remedium, quo tum omnes, tum singulas hæc nefarias virgines superare queas. Ubi aliqua earum, qualisqualis ea sit, ad te cum querimoniis venerit, meum imiteris exemplum. Verbi gratia: Dum Concupiscentia carnis queritur, parùm escæ, idque frigidum ac malè præparatum, sibi porrigi, aut vinum acidum esse, atque intra domum res non satis ordine geri, ita illi respondeo: Qui plus habet, quàm meritis sit, non habet, quod queratur. Tu verò nec siliginum panem, aquàmque frigidam mereris, quod etiam Sancti de se senserunt ac professi sunt: siquidem & ita se rei veritas habet. Tu igitur, quæ tam improba, deses, fastidiosa, garrula, omnis devotionis expers, inconstans, atque DEO ingrata es, nec panem ipsum & aquam mereris. Quod cùm ita sit, & tamen nihilominus bonum panem, bonum vinum,

num, obsonia, cibumque habeas, quid est, quod queraris, quando plus habes, quam digna sis? Eundem in modum respondeas illi, dum ob vestes & calceos murmurat. Atque eadem satisfactione utere etiam adversus Concupiscentiam oculorum, dum hæc atque illa habere appetit, dicasque illi: O te miserum! qui nec minima vitæ hujus bona merearis: & tamen habes affatim librorum, ex quibus, modò velis, possis probus ac integer effici, licet alioqui vel unus sufficiat codex: atque insuper habes libros orarios, & alios per plures. Quid præterea requiris? En! hoc ipsum, quod sub specie necessitudinis appetis, superfluum est ac singulare, & voto paupertatis spiritus contrarium. Et licet non penitus violet & frangat, attamen virtutis meritum debilitat ac imminuit. Atque hoc ipsum ei, qui se Christi JESU pauperem profitetur, ingens probrum ac ignominiam addu-

du-

ducit, minori scilicet virtute esse
præditum, quàm fuerint Ethnici,
cultores dæmonum, in quibus Se-
neca egregius dux ac signifer præcla-
ræ ac memorabilis paupertatis fuit,
uti ejus gesta testantur. Hæc eadem
etiam tertiæ virgini, puta Superbia
vitæ, respondere soleo, ubi ea ad
me venit, honorari, amari, ali-
quo in numero haberi, præferri,
officiis affici cupiens. Aio namque
illi: Misera, plus honoris adeptas
es, quàm digna sis, modò id pos-
ses agnoscere. Anne cum damnatis
in profundum tartarorum relegari
merita es? Et tamen vide quid ho-
noris consecuta sis à D E O, dum te
non solùm inter creaturas suas tole-
rat, sed & in suam domum & fa-
mulatum admisit, voluitque te inter
famulas & domesticas, imò inter fi-
lias suas numerari. Et licèt digna
non sis, quæ vel inter ancillas ejus
numereris, tamen in Cubiculariam
suam te adscivit, vultque te noctes
at-

atque dies tecum esse, cum ipso colloqui, ipsum laudare, ipsum benedicere, atque etiam, ut in hac mortali vita Angelico fungaris officio, ejusque specialis amica sis, ejus mentæ assideas, eodem quo & ipse, cibo vescaris. Et quid superba vis amplius? Quò moliris scandere? Visne rursus ascendere eò, unde cecidisti, uti tantum demergaris in profunda infernorum, quantum ipse Lucifer pater tuus? Quid tibi vis ultrà? Visne DEUS esse? Nihil sanè misera, deest tibi. Aperi occætos obrutus, & agnosce tandem plura tibi suppetere, quàm pro meritis ac dignitate tua. Sufficiant ea tibi, quæ præstat tibi DEUS, contentaque esto eo gradu & conditione, quam per servos suos tibi assignavit: certumque habe, nihil fieri absque ordinatione Divina.

Qui-

*Quibus rationibus cætera
virgines improba superandæ
sint.*

CAPUT XII.

IAm ubi tres istæ præcipuæ debel-
latae sunt, faciliè nutritæ earum,
puta Negligentia, superatur: quæ
quidem in has ædes per mille fora-
mina irrepit. Nonnunquam ad pre-
ces matutinas, aliàs ad labores sub-
intrat. Sed hoc à me semper respon-
sum accipit: Soror mea, non ea
sententia jumentum in ædibus serva-
tur, ut vacet ocio, vivatque molli-
ter, delicatè edat & bibat, & som-
no indulgeat: sed ut noctes atque
dies summo studio hilariter, alacri-
terque laboret. Nisi enim labori-
bus, jejuniis, vigiliis edometur,
faciliè insolescit, erigitque sese &
calcitrat adversùm dominum suum.
Qui cùm advertit, quodam illud tor-
pore

pore ac inertia contrahi, calcaribus illud urget. Ita & mihi DEI Amor calcar admovit, nempe Timorem, quo me extimulat. Atque adeo ipsa ego, quæ hujus Castri famula & miserimum mancipium sum, abundè perspectum habeo, servas non nisi ad labores adhiberi, neque quenquam eas miserari, neque levare eis onera, sed nec delicatè reficere debere, ne efferantur animo, atque calcitrare incipiant. Nemo enim mortalium pejor est improbo captivo. Deinde etiam percontari soleo, putèrne regna caelorum edendo, potando, diu stertendo, & dissolutè ac molliter pro suo arbitratu vivendo, posse obtineri? Non potest id quidem affirmare. Nam ipsum caput nostrum Dominus JESUS hanc non perrexit viâ. Quòd si is ad obtinendam beatitudinem hanc noluit amplecti viam, sed oportuit eum pati, atque ita intrare in gloriam suam, & nos itidem, si eandem velimus adipi-

D sci

sci gloriam, crucis, perpeſſionis & paupertatis calcemus iter neceſſe eſt. Enimverò dum pes aliò nititur, atque aliò caput, nunquam corpus adunari poterit. Itaque niſi perpeſſionis, afflictionis, laboris, contemptus teneamus iter, neutiquam illi incorporabimur: ſed ut membra putrida præcidemur, atque in flammas tartareas demergemur. Niſi, inquam, Chriſti crucifixi ſocij ſimus, eumque in cruce quæramus, eique compatiamur, utique nec gloriæ & reſurrectionis ejus participes erimus. Niſi denique Chriſtum JESUM flagellis caſum, conſputum, deſpectum, laboribus ac fatigationibus confectum, inopem, fame ac ſiti laborantem, & mortis ſupplicium perferentem, ac latronis inſtar & ſcelerati cujuſquam crucifixum, cum tamen omnis eſſet culpæ ac maculæ expers, adeoque innocentiffimus, per tentationes in carne noſtra non erimus experti: minimè fanè eundem

dem ipsum dulcem, amicabilem, blandum, Regem gloriæ, & Principem pacis sentiemus. Interdum impura isthæc virgo, Negligentiam loquor, in Oratorium irrepit, ibiq; defessa magno tædio, dolore & torpore laborat, perinde ac si in carcerem coniecta sit. Tumque aio illi: Soror mea, vera religio nihil molestiæ, nihil tædij sentit. Quæ responsio non parùm mihi conferre solet, quemadmodum & isthæc altera: Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Quid vel agere vel perpeti poterò, quo dulcissimo JESU meo vicem rependam? qui nimirum ex immenso amore, propensaque voluntate perseveravit in cruce, non sedens, neque pro suo arbitrio & desiderio, ut ego, sed in ea distentus: neque indutus vestibus, sed planè nudus, & præ frigore totus tremebundus: non operustus tecto, quemadmodum ego, sed sub dio: non liber & expeditus, mu-

nitusque pedes loccis vel soleis, neque
sculponeatus, sed immanibus, cras-
sis, frigidis, ferreis confixus clavis:
atque hæc omnia meâ causâ perpes-
sus. Cur igitur etiam ipsa illius
causa, si non omnia, saltem quid-
piam ferre nolim? Ille scilicet tantâ
animi ac voluntatis promptitudine
mea causa non unam horam, neque
diem aut noctem unam, sed annos
tres & triginta vitæ hujus ingentem
miseriam atque molestiam perpeffus
est: tribus horis in cruce maximis
in doloribus, tormentis, cruciati-
bus, cujusmodi nemo unquam sen-
sit, vivus perstitit: & tamen parùm
hæc illi videbantur, ob ineffabilem,
quo me complectebatur, amorem
ac benevolentiam: libenterque plu-
ra pertulisset, si ita poposcisset ne-
cessitas. Cùm ergo ipse rex sit, ego
vilissima ancilla: ipse DEus, ego
lutum, pulvis & putredo: ipse san-
ctus & innocens, & ego grandis pec-
catrix, omni que supplicio digna: &

ta-

tamen tanta propter me facere & perpeti dignatus est, egone saltem parùm aliquid illius causâ non faciam? Num servus major est Domino suo? Ergo nunc apage te hinc soror Negligentia. In iis enim, quæ patris mei sunt, oportet me esse. Non magnum est nos hîc esse, si non absque tædio & mœstitia hîc simus. Atque etiam sine iis hîc esse, perexiguum est, nisi cum bona voluntate & spiritali gaudio conjunctum sit. Maledictus enim, qui facit opus DEI negligenter. Non enim pete coacta & extorta servitia ac sacrificia, sed quæ ex hilari ac libenti voluntate & corde, rectoque ac sincero animo proficiscantur. Hâc porro vetulâ execrabili ita demum profligatâ, cæteras ancillas planè fatuas, ut expugnemus, oportet. Quæ quantò sunt deteriores ac nequiores, tantò motus earum vehementiores ac acriores sunt: quantòque minùs extinctæ sive edomitæ vel mortificatæ sunt, tan-

tò ægriùs corriguntur. Ex his prima, cujus vocabulum est Malitia, dum ad me venit unà cum filia sua Iracundia, me invadere cupiens, hoc pacto illi respondeo: Caritas patiens est, benigna est: & cum Proposito meo, id est, marito meo, eam pessum premo, dicens illi: Soror mea, jumento huic nihil accidere potest, neque tanta vel verbis, vel factis irrogari queunt, quin plura mereatur. Si ergo plus mali emerita sum, planè pareitur mihi, dum non tot afficior malis ac molestiis, quot ipsa digna sum. Decet nimirum jumentum domesticum, domino suo, aut filiabus ejus & familie non molestum, protervum aut tumidum, sed quietum, modestum, ac mansuetum se præbere. Nam etiamsi hodie flagellis cædatur à domino, attamen die crastina commodum ei præstabit pabulum, ipsumque bene habebit. Et licet nullum in ipsum declaret amorem, ex animo

C A P U T XII. 77

tamen diligit : sed ne insolescat, aut sibi præfidat, amorem suum interim dissimulat. Jumentum quoque doloris ac molestiæ ipsi irrogatæ, facile obliviscitur, dominoque suo capitis aut colli applicatione blanditur. Sic planè etiam ipsa, si quid molestiæ à virginibus nostris perpeffa ero, cùm earum sim mancipium, & vilis ancilla, ob Amorem DEI feram equidem ac lubens, ut pro suo arbitratu mecum agant : certa nimirum, tot me ex eis mala accipere & perpeti non posse, quot commeruerim : Dominumque meum propter peccata mea, ut ab eis affligat, permittere, quò me in hac vita purgatam efficiat, atque etiam ut suâ causâ discam adversa pati. En ea virgo, quam tu malè mihi cupere, ea quoque, quam clanculum de me maledicere, itemque illæ, quibus me prorsus invisam ais, non meam odio habent animam, sed vitia, culpas, defectus, malitiam, pravos mores &

propriam voluntatem meam. Unde mihi merito amore prosequenda veniunt. Siquidem optimo sanctoque fervent proposito ac instituto, ingentique zelo, nec quidquam eis cum Malitia consensionis aut commercij est: neque eam putant cum virtute commorari posse. Agè igitur rem propiùs inspiciamus: siquidem DEI ancilla sum, jure mihi sordes, immunditia, culpæ, defectus, pravæque propensiones meæ odio habendæ sunt. Cur igitur illis malè velim, quæ id agunt, quod mihi facere incumbit? Vis finem faciam, teque hinc repellam? Noveris, eas, quæ mihi obloquuntur ac detrectant, aut mala inferunt, nihilominus sorores meas esse. Quòd si sorores meæ sunt, jubeor eas diligere, neutiquam odisse. Hac igitur ex causa, faciam, quod iustum. Interim tamen ipsæ viderint, quo consilio, quæve intentione me affligant. Ubi verò aliam secum ad-

du-

ducit ancillam, puta Invidentiam, quæ gladio utitur ancipiti, dum sororum tam corporalibus, quàm spiritalibus torquetur bonis ac virtutibus: estque reverà perniciosa & pestilens admodum, quippe quæ ex proximi rebus bonis & secundis perit ac moritur, malis verò lætatur, ac reviviscit: hanc ergo dum sibi comitem adjungit, aio ad illam: tu quidem soror affirmas, alias in hoc mundo majores opes, insigniorem pulchritudinem, aliaque naturæ dona copiosius, atque ego sim, esse consecutas. Atqui hoc ipso, quòd talibus careo, lætor: meque feliciorum puto. Neque enim vel in hac, vel futura vita quidquam extra JESVM meum peto. Is meus & omnium Angelorum thesaurus est: Is meus & omnium creaturarum decor & pulchritudo est: Is denique meum lucrum est, & fons totius boni. Amet cætera cuicumque libet, quantum ad me attinet, equidem

nihil nisi dulcicissimum J E S U M
 meum, ejusque amorem expeto.
 Apud eum nulla est divitis aut ino-
 pis, nulla formosi aut deformis dif-
 ferentia: sed animi humilitatem re-
 spicit. Et tamen tu hinc mihi com-
 memoras, alias his atque illis abun-
 dare bonis, eisque non mihi, hæc
 atque illa præstari. Contrà verò ego
 aio: Tametsi his illæ omnibus afflu-
 unt, atqui plus ipsa habeo. Si-
 quidem ita generoso, magno ac
 præstanti sum animo, ut amorem
 meum hujusmodi tam vilibus, abjectis,
 caducis rebus, ut sunt bona tempo-
 raria, adhiberi & irretiri indignum
 putem. Et quia Humilitatis mihi in-
 ditum est vocabulum, humilitate te
 vincam. Sentio igitur ancillas & fi-
 lias D E I isthæc jam dicta, pluraque
 alia, jure meritoque habere: me
 verò minimè, quæ serva sum & man-
 cipium, hisque omnino indigna.
 His auditis, mox aliò se vertit, nem-
 pe ad Invidentiam donorum spirita-
 li-

lium, quibus prædicas novit sorores
 meas: quæ ita suggerit animo: En
 illa, quàm tu sis, pietati addictior
 sive devotior est & quietior, plusque
 orat DEUM, magisque intrò re-
 cepta est, & contemplandi peritior,
 majorique sobrietate conspicua. Cui
 respondeo: Agè ex æquo & bono
 statuamus. Quamobrem multò esse
 religiosior, aut gratiam orandi, cæ-
 terasque virtutes appeto? Eòne, ut
 me alij meliorem putent, me suspi-
 ciant, me laudibus celebrent, me
 venerentur? Aut eò potius, ut lau-
 tior cibus, cultiores vestes, aut aliæ
 res temporariæ mihi præbeantur?
 Minimè sanè: sed eò duntaxat, ut
 DEO serviam, DEOque placeam:
 atque ut dulcis JESUS meus ex me
 & in me laudetur, & gratiarum
 actione afficiatur. Meritò ergo sum-
 moperè gaudere me convenit, dum
 amantissimum Dominum meum ta-
 les & famulas & amicas habere con-
 spicio, quæ ita sint pietati deditæ,

tantaque præditæ vitæ sanctimonia,
atque eum pio cordis amore profe-
quantur. Adeoque potiùs mihi ob-
secrandus est DEUS, ut pluribus
eas donis, uberiorique gratia auge-
at & cumulet, quò possit ab eis ma-
jori laude ac honore affici. Agè, si
vel tenuis in me erga Dominum
DEUM meum inesset amor, nõne
cum primis optandum mihi foret, ut
abs toto agnoscat, ametur, ho-
noretur Mundo, gratiamque singu-
lis, quâ id præstare queant, cum
cæteris donis spiritualibus largiatur?
Itaque recede è conspectu meo male-
dicta & execrabilis. Nescis planè,
quid sit Amor: quandoquidem im-
probi illius, ingrati, perfidiosi apo-
statae ac desertoris filia es. Equi-
dem vellem DEUM ac Dominum
meum cunctis me tum corporalibus,
tum spiritualibus mihi ab ipso colla-
tis nudare donis, eaque conferre
aliis, qui illis ipsis majori eum ho-
nore ac amore prosequerentur, atq;
ipsa,

ipsa, qua terram sine ullo fructu oc-
 cupo, ejusque gratiam inaniter & in
 vacuum recepi. Nihil enim nisi ho-
 norem & laudem Domini mei appe-
 to, idque licet maximo mihi con-
 stare debeat, vehementer desidero.
 Vide jam, quàm miserè sis decepta.
 Anne cernis, quàm probè nôrit
 DEUS, quid agat? Bene utique
 perspectum habet, isthæc vascula,
 quibus sua infundit dona, puriora
 humilioraque esse. Itaque ea ex
 causa mihi hujuscemodi non præstitit
 gratiam, quòd me impurum, puti-
 dum, superbum, irâ ac malitiâ ple-
 num vas esse non sit nescius, quodq;
 ex animi elatione mox in ipsum
 scandere cælum velit. Unde etiam
 satis voluntate Domini nostri J E S U
 CHRISTI, non aliqua alia re,
 contenta sum, nec quidquam
 prætereà appeto.

Qui-

*Quibus modis malitia omnis
prorsus profliganda sit.*

CAPUT XIII.

Tertia Malitiæ filia, Acediæ nomen habet, quæ reverà pessima est, quando ad res spirituales, eaque, quæ ad DEUM pertinent, in quibus tota salutis nostræ summa consistit, maximè friget & nauscat. Huic ita solita sum dicere: Velles quidem soror, ne modò ad obsecrandum DEUM, aut alia peragenda exercitia spiritalia pergerem. Atqui hoc solo nomine, quo te elidam ac superem, jam majorem etiam orationi, vigiliis, Missarum auscultationi, ac devotæ contemplationi navabo operam. Quod ubi illa cernit, sic mihi loquitur: Vidésne jam quodam te constrictam frigore, nullamque sentire devotionem, contraque mentem & animi tui sententiam te
pre-

precaturationam, quod iram potius DEI
provocare solet: nec aliud est, quàm
tentare DEUM, qui non coacta,
neque ex tristi vel invito, sed hilari
ac voluntario profecta corde servitia
expetit? Quibus ira respondeo:
Abi hinc soror, capio quid velis;
noveris, me id temporis majorem er-
ga DEUM declarare amicitiam, dum
propriis illi sumptibus milito, quàm
ubi ingenti me devotione afficit.
An ignoras subinde DEUM gra-
tiam & dulcedinem suam ideirco re-
trahere, ut vires exploret nostras?
Cumque virium nostratarum faculta-
tem sibi nos offerre atque impende-
re, quodque in nobis est, facere
conspicit, per gratiam suam etiam
duplo majorem infundere consola-
tionem; ita tamen, si interna sensi-
bili destituti gratia, bonam volun-
tatem, rectamque rationem & desi-
derium non abjiciamus? Quod igi-
tur percontaris, cur tam frigida &
devotionis expers ad orandum me

con-

conferam, quando (ut ipsa ais) id est tentare DEUM, certum habeas, etiamsi multò frigidior, minusque devota forem, me nihilo seciùs oratum abituram, atque in Domini mei conspectu permanfuram, nec dicturam illi aliquid, nec quidquam ab ipso expetituram, sed tantùm coram ipso assistendo, honorem ac reverentiam illi habituram, cogitando eum illic præsentem adesse, meque contemplari, atque coram præcella, tremenda, Divina illius Majestate me assistere. Ipse verò, cùm sit amoris ignis, ubi visum illi erit, cor meum facilè inflammabit. Quare meam illi voluntatem penitùs permittam, ejusque voluntate contenta ero. Deinde, quantò me frigidior, infirmior, imbecillior, minusque devotam sentio, tantò ad ignem magis accedendum mihi est. Nam si inde abscedere velim, id quidem deterius erit, quandoquidem majus me frigus occupabit. Itaque
fu-

fuge misera. Enimverò preces, devotas contemplationes, cæteraque spiritalia exercitia non ob mei consolationem, aut dulcedinem, gustumque capiendum expeto, aut assumo, vel magnipendo, sed co duntaxat nomine, ut serviam DEO ac Domino meo, quando voluntatem illius eam esse non ambigo, ut ita faciam, ad ejusque honorem & laudem cunctis in virtutibus, omniq; sanctimonia me exerceam. Ubi igitur improba isthæc virgo hisce rationibus & adminiculis me ab amore Domini mei abducere ac abstrahere se non posse animadvertit, verso folio, à consodaliū mearum dilectione revocare & avellere me conatur: moxque aliis duabus sibi adjunctis novitiis, quarum supra meminimus, puta Suspicionem & Temerario Judicio, me aggreditur, atque ut sorores meas sive sodales animo despiciam, ac malè de illis sentiam, nihil non eorum mihi ingerit, unde
 vel

vel malè suspicari, vel temerè judicare queam. Ex his autem sequitur murmuratio, contemptus, & obtrectatio. Atqui e vestigiò ipsa cum sancto Proposito meo advigilans, hoc illi responsi dare soleo: Non decet vilissimam ancillam sive mendicantem, de hisce virginibus & dominabus suis malè suspicari: neque peccatores æquum est attrectare sancta, neque bestiaè montem sanctum contingere licet. Ceteras quidem virgines omnes pro bonis & sanctis, me verò improbam & peccatis obnoxiam habere convenit: siquidem exploratum non habeo, cujusmodi sit una quælibet coram DEO, aut quo fine diem sit clausura extremum. Me verò utcunque novi, nec me fugit, quo me appetitionum vel affectuum, itemque malitiæ ac propensionis meæ mala pedes abducant, nempe ad Tartara, nisi me divina misericordia suâ ope servet ac tueatur. Satis igitur superque habeo,
quod

quod de me ipsa verear ac suspicer, observemque & explorem, num cogitationes, verba & conscientia mea bona sint: siquidem me novi, ceteras nescio. Quod igitur ad sodales meas attinet, eligam id, quod tutius est, id est, optimè de illis opinabor ac sentiam, certa nimirum, hac re nullam me jacturam, immò verò etiam lucrum facere posse. Magni verò periculi est, tuo obtemperare consilio, atque certum pro incerto dimittere. Charitas malum non cogitat. Equidem sat negotij habeo, meam ut conscientiam, cogitationes, facta & affectus judicem atque discernam: & his me potius intentam esse oportet: non autem sinistrè de aliis suspicari. Quis enim inter DEUM & sodales meas; aut inter ipsas & earum conscientias me judicem constituit? Nemo sanè. Igitur apage te hinc. Est enim qui quærat & judicet. Quid habes præterea quod proferas? Jam planè victa es,
quod

quod ad iniquas attinet suspiciones tuas, quæ reverà res diabolicæ ac impiæ, sanctæque simplicitati, cujus habitator est DEUS, cum quo nemo labi potest, prorsus adversæ sunt. Quòd si quis affirmare velit, suspiciones in Prælati aut Superioris animum posse admitti, jamque dictum remedium contra id non sufficere, is pro certo habebit, magna prudentia, multaque solertia ac ratione, pervigili hac in parte eos habere, opus, ac uti debere: idque hac ex causa, quòd, uti quotidiana probat experientia, si quis de sua conjuge malè suspicetur, eaque id comperiat, etiamsi antea honestissima ac integerrima fuerit, ad omnem sese improbitatem ac infidelitatem transferre consueverit. Unde Seneca: Suspicio, ait, multos peccare fecit. Cùm igitur in his superata sis, quamobrem ais facta vel opera earum mala esse, cùm bona fortassis sit mens & intentio: aut incogitatò, seu im-
pru-

prudenter, vel ex ignorantia, aut humana fragilitate, aut primo motu, aut aliquo defectu vel vitio naturali facta fortè sint? Atque in iis omnibus nullum certè odium, aut stolidum est adhibendum iudicium, sed magis excusanda sunt & ferenda, atque ob amorem DEI condolentia ac commiseratio impendenda. Quòd si nec ita me agere finis, quòd fortassis aperta sint mala, jam respondeo, occulto DEI iudicio permisum, ut fierent: cuius quidem providentia, cuncta, etiam nostrum excedentia captum, disponuntur ac diriguntur. Ut igitur ex sua parte nunquam desinit in nobis bonum operari, ita etiam ejuscemodi mala fieri aliquando finit, quæ tamen vel in illius, qui lapsus est, vel aliorum id cernentium, bonum utilitatemq; convertit. Cave jam quidquam hinc ampliùs loquaris. Qui enim alios iudicare instituit, is quod DEI est, sibi usurpat, vel ipse DEUS esse

esse

esse molitur. Atqui cernas misera, quid patri acciderit tuo, quando DEO similis esse voluit. Præterea Jumentum non eâ malitiâ est præditum, ut de aliis gregalibus jumentis sinistras admittat suspiciones, aut eorum facta judicet, sed in ea duntaxat cogitatione versatur, ut suo gradiatur itinere, suum ferat onus: neque curæ est illi, utrum aliquod ex sociis jumentis alicubi hæreat, aut erret ex itinere, sed ea tantum, quæ jam præcesserint, subsequi, atque etiam sancta quadam æmulatione, antevertere ac prævenire appetit: quod si non possit, suo pergit gradu, nihil interim nisi sese attendens: neque etiam retrocedit, neque quiescit, nisi pauxillum. quò possit alacrius progredi, neque murmurat, neque vel hero suo, vel aliis obloquitur aut detrahit. Quando igitur ipsa me jumentum feci, amore DEI, Jumentum instar me geram, oportet, nihil nisi me solum attendens.

De

*De cæteris Humilitatis
Exercitijs.*

CAPUT XIV.

DEsiderius Humilitatis exercitia
secum admirans, ait ad eam:
DESID. Jam planè certus sum, Do-
mina Mater, quod aliàs audivi, sed
necdum expertus eram, Humilita-
tem in sese omnem justitiam, virtu-
tem, pacem, quietem, spiritalem
ac temporariam consolationem, con-
tinere. Obsecro tamen, dubium
quoddam, quod interim mihi hac
in parte incidit, dissolvere ne gra-
veris: id videlicet, ane improbas
halce virgines, dum huc ingredi-
untur, probè semper cognitas ha-
beas, atque utrùm sese aliis admi-
sceant, eodemque habitu, quo tuæ
virgines, sese contegant: quive
eas tum nòsse queas? HUMIL. Ma-
gni sanè momenti isthæc quæstio est,
fili

fili charissime. Noveris itaque, Divinam bonitatem in medio cubiculi lampadem suspendisse, vocabulo Bonam Conscientiam, eamque noctes atque dies oleo Misericordiae ejus & sacrae Scripturae Ellychnio incensam ardere. Porro lampas ista resti quaedam, nomine, Cordis Custodia, ad clavum quendam, dictum Custodiam sensuum, alligata est. Quamdiu autem Lampas eadem ardet & incensa est, nihil eas formidamus, quippe quas actutum agnoscimus. Et licet probis sese admisceant virginibus, earumque vestibus se induant, tamen ex incessu eas deprehendimus. Enimvero humeris incurvae sunt, & gressibus claudicant ac vacillant, gibbumque gerunt, ita ut neque celeriter, neque pro suo voto recte ingredi queant. At vero, mi fili, dum lampas haec nostris vitiis extinguitur, aut nostra incuria clavus excidit, vel restis rumpitur, vel Dominus nosset oleum subtrahit,
(quod

(quod quidem nunquam facit, nisi nos id prius effandamus) jam manemus in tenebris, cunctaque nobis malè cedunt. Atque eam ob rem perpetuò Dominum obsecramus, ut lucernam nostram illuminet, dicentes cum Propheta David: Quoniam tu illuminas lucernam meam Domine: DEUS meus, illumina tenebras meas. DESID. Gratiā & charitatem suam præstet tibi DEUS, quandoquidem spiritum meum consolata es. HUMIL. Hastibi virgines comites adjunge, ut initio tecum eant, donec vero timore propè indutus ac imbutus sis, ut, si improbæ virgines illæ tibi fortè obviā venerint, odium ac invidiam in te suam declarare non ausint, neque ex nostris manibus eripere temoliantur. En habes hîc Severitatem adversùs primam, Carnis Concupiscentiam: Strenuitatem contra alteram, Concupiscentiam oculorum: Humilitatem adversum

E ter-

tertiam, Vitæ Superbiam: Dili-
gentiam contra quartam, Incuri-
am vel Negligentiam: Benignitatem
sive Bonitatem adversus quintam,
videlicet Malitiam. Gratia DEI
sit tecum.

*De virtutibus, jam dictæ
Humilitatis filiabus.*

CAPUT XV.

HUMIL. Hac videlicet ratione,
Omnipotentis DEI gratiâ, &
antedicti conjugis mei freta auxilio,
inimicas meas atque adeò meipsam
supero. Desiderius hujuscemodi
sermonibus affatim recreatus, ait
ad illam: DESID. Quæso, Domina
Mater, cum bona venia tua liceat
mihi virgines invisere, atque in ea-
rum intrare familiaritatem. HUMIL.
Agè verò, eas, fili, divina muni-
tus benedictione: equidem ac libe-
bens

bens hujus rei potestatem tibi facio. Tu interim Domûs hujus Procuratrix, illum comitare per totas has aedes, atque in cunctarum domicilia vel cubicula Virginum cum deducito. His dictis, Desiderius animo latus, ex Dominae sive Superioris cubiculo cum jam dicta virgine, cujus vocabulum est Nihilipensio, quae Domûs Procuratrix & Novitiarum Magistra erat, abscessit, ductusque est ab eadem in cubiculum virginis cujusdam, quae Humilitatis prima & senior filia erat, nempe Confessionis. A qua perbenignè exceptus, ubi apud eam resedit, ait illi: DESID. Obsecro, soror mea, vitam & condiciones tuas mihi ediffere. CONF. Dicam, filia sum Humilitatis, atque optimae hujus Procuratricis discipula, cui me frequenter adjungo, ejusque delector societate & consuetudine, ex animo agnoscens & confitens quamnam sim, talem videlicet, qualem ipsa me agnosco & sentio.

Desiderius primam hanc virginem
haud vulgaris comperit esse virtutis,
eò quòd simulationem & vanam glo-
riam haberet exosam, sicque ab ea
recessit. Mox à Procuratrice ductus
est in cubiculum alterius filiaë Humi-
litas, cujus vocabulum est, Appe-
titio contemptûs. Quæ itidem fa-
miliariter eum excipiens, iussit se-
cum residere, dixitque ei Desideri-
us: Precor, mea soror, nomen, vi-
tam, & conditionem tuam mihi si-
gnifices. VIRGO: Nomen mihi
est Appetitio contemptûs, nihili-
pensionis, abjectionis, & à nemi-
ne velle honorari aut alicujus pensi
haberi. Mirabatur impensè Desi-
derius, audiens hanc virginem usque
adeò sui contemptum desiderare,
quando id ab hominum usu & con-
suetudine prorsus abhorret. Sen-
tiebat autem virginem eam esse vir-
tutis eximiae, eò quòd ob Amorem
DEI id appeteret. Itaque illi vale-
faciens, à Procuratrice in tertiaë Hui-
mi-

militatis filia cubiculum introductus
 est, cujus erat vocabulum, LÆTOR
 DUM DESPICIOR, sive GAUDEO
 CONTEMNI. Quæ similiter hilari
 animo eum suscepit, eique cum as-
 sedisset, sic eam affatus est: DESID.
 Precor, charissima virgo, de no-
 mine, vita, conditione tua certio-
 rem me reddas. VIRG. Equidem
 me contemni, premi, derideri, ac
 nihilipendi lætor, idque ob Amo-
 rem DEI. Stupens Desiderius hu-
 jus virtutem virginis, ait illi: DESID.
 Dic mihi, oro te, soror, quibus
 modis virtutem hanc tuam adipisci
 potero. Siquidem hujus planè di-
 versum in me sentio. Dum enim
 malè tractor, despicior, vilipen-
 dor aut vituperor, non solùm non
 gaudeo, sed tristor etiam, atque per-
 turbor. VIRG. Hujus ratio est,
 quòd humilitatis expers es, quæ id
 habet, ut sese quis nihilipendat, ac
 ob Amorem DEI contemnat, & du-
 cat pro nihilo, signumque hoc evi-

dens est, privato amore, magnaq;
 superbiâ, & ingenti tui existimatione
 plenum te esse. Attamen quando
 in has ædes à DEO adductus es, vir-
 tutes omnes hîc te docebimus, ve-
 terique hac pelle abstractâ, novum
 ac planè alium, quàm sis modò, ho-
 minem te efficiemus, atque ut cum
 DEI Amore colloqui possis, tete-
 præparabimus: nam alioqui oleum
 ac operam perdidideris. Itaque si vir-
 tutem optas adipisci meam, necesse
 est, hanc meam sororem, nempe Ap-
 petitionem Contemptûs, quam an-
 tē vidisti, cordi tuo tenaciter impri-
 mas, sæpius ita cogitando, tecumq;
 statuendo: Deinceps contemni vo-
 lo, atque etiam desiderare vilipendi,
 derideri, contumeliâ affici, duct
 pro nihilo. Hoc in corde tuo fixo
 desiderio, deinde oratione, studio,
 labore, non quidem repentè, sed
 sensim, virtutem meam assequeris.
 Et licèt initio adversùs sensitivam
 portionem sive sensualitatem collu-
 ctan-

ctando, laboris ac molestia plurimum sis toleraturus, attamen perseverantiâ victor evades: ad eò, ut quoties dictum factumve quippiam tibi erit, quod noles, gavisurus sis. Atqui vim quandam inferas tibi oportet, ut ignominiam, contemptum, ludibria appetas. Certum est enim, neminem, nisi qui justus sit, humilem esse, & quisquis despici, irrideri, vilipendi, contumeliâ affici & abjici non desiderat, eum minimè justum esse. **DESID.** Miror sanè, quod ais, eum injustum esse, qui cuncta hæc non appetat. Quis verò id esse potest? Ita namq; paucos invenies justos, prorsusque à vero tua mihi dicta abhorere videntur. **VIRG.** Facile doctorum meorum rationem tibi explicuero. In contesto est, eum justum esse, qui jus suum cuique tribui velit. Si igitur nihil homini, nisi contemptus, irrisio, contumelia debetur, injustus planè est, si

hæc ipsa non petat. *DESID.* Velim ista confirmes, plana que efficias, nihil scilicet homini præter contemptum ac ignominiam deberi. *VIRG.* Faciam id haud ingratis. Extra controversiam est, bonum omne meritò amari, honorari, expeti, inquiri, laudibus vehi debere, idque eò ampliùs, quò majus ac præstantius est: atque è diverso, malum omne meritò nos odisse, despiciere, respuere, persequi, ac pessum premere debere. Jam si verum est, unumquemlibet hominem malum esse, consequens fit, jure eum contemnendum, & odio ac derisui habendum esse. *DESID.* Doceas, oro, nullum non hominem malum esse. *VIRG.* Libens tibi morem geram. Solus *DEUS* bonus est, ergo omnis homo malus est. *DESID.* Equidem huic illationi vel consequentiæ non assentior. *VIRG.* Dialectici hac Ratiocinatione eam tibi probabunt: Nemo bonus nisi *DEUS*: Ergo quid-

quidquid DEus non est, non potest esse bonum, sed est malum: si autem homo malus est, jure illi omnis ignominia, probra, contumelia, contemptusque debetur.

Ut Creaturae omnes bonae sint, & tamen nemo bonus sit, nisi DEUS.

CAPUT XVI.

DESID. Nimirum hisce rationibus tuis mihi needum satisfactum est, dum ais, solum DEum esse bonum, & quod DEus non est, id bonum non esse. Tamen scripta Divina testantur, vidisse DEum cuncta, quæ fecerat, & non solum bona, sed etiam valde bona fuisse. Deinde cum sit DEus bonus, (ut est revera summum bonum, atque rerum creaturarum omnium causa efficiens, fons & origo) bona quoque

E 5 sint

sint oportet cuncta, quæ fecit, uti
opus vel effectus suæ causæ, fontis ac
origini respondeat. Unde sequitur,
quæcumque condidit DEUS, ea bona
& optima esse. Porro cum sit Ho-
mo inter creaturas omnes corporeas
longè præclarissimus, perspicuum
fit, non modò bonum, sed etiam
valde bonum eum esse. Quòd si
bonus est, ex tua regula id sequitur,
honorem, amorem, & cætera
ejusmodi, illi deberi. VIRG. No-
lo tecum longiorem disputationem
ingredi: siquidem id humilitati ad-
modum repugnat, tantum ea, quæ
dixi, fusiùs explicabo, quòd rectius
ea capias. Neminem esse bonum,
nisi solum DEUM, ipsius summæ ve-
ritatis in Evangelio sententia est. Id
verò sic intelligendum est, solum
DEUM essentialiter bonum esse, ei-
q; soli id esse proprium, ut sit bonus.
Quæcumque autem condidit, bona
sunt præstita illis à DEO bonitatis
participatione, non autem ex pro-
pria

pria bonitate. Nam bonitas eorum
 omnis ex DEO est, non ipsorum,
 propria. Ita ergo dum in creatura
 bonitatem illam, donaque ingentia
 ac ineffabilia, divinitus & infusa &
 communicata aspectas, honorem
 utique, amorem & cetera ejusmodi,
 creaturae debes. Atqui isthaec omnia
 non in creaturam, sed in DEUM,
 ipsum referuntur. Itaque corpus
 nostrum & creaturae omnes amandae
 nobis sunt, quod in sua essentia bo-
 nae sint, utpote DEI creaturae, quod
 est DEUM amare in ipsis creaturis.
 Non igitur ex seipso laudari, honora-
 ri, charus haberi quisquam appetet, sed
 ob bonitatem sibi à DEO collatam,
 id omne in DEUM referendo, DEOQUE
 ascribendo. Verum aliud est, quod
 à DEO, aliud, quod à seipso habet
 homo. A DEO habet, quidquid
 boni est in natura sive naturalibus: à
 seipso verò, quod vitiosum est.
 Habet à DEO, quod semper illius
 gerit imaginem; ex seipso autem

pravis corruptisque moribus, vitâ
 ac consuetudine malâ, id habet &
 efficit, ut DEO dissimilis sit. Itemq;
 in moralibus illi à DEO præstitum
 est, ut bonus ac virtutibus præditus
 esse cupiat: ex seipso verò malum
 appetit, vivitque & agit deterius.
 Hinc ergo discimus, quæ homini
 divinitus collata sunt, ea honore ac
 amore esse prosequenda, nempe
 conditionem & substantiam, bonaq;
 tum naturalia, tum moralia, neque
 sua causa, sed ob honorem DEI
 amari eum oportere. Contrà verò,
 odio habenda esse in eodem, quæ illi-
 us sunt, nempe mala omnia, vitia
 & maculas: ita, ut diverso fine ac in-
 tentione in uno eodemque homine
 alia honoremus, alia despiciamus;
 alia amore, alia odio prosequamur.
 Et quantacunque sanctitate vel piete-
 te ac devotione præditus sit, tamen
 æccus esse debet, nihil se nisi omne
 malum ex seipso habere, meritoq;
 id appetet, ut ob bonitatem ipsi à
 DEO

DEO collatam, sive sint virtutes, sive dona vel gratia, solus DEUS & ametur & honoretur, ipsique uni, ceu totius boni fonti ac origini, omnis honor tribuatur: ob mala autem, quæ sua esse novit, ipse contemnatur, contumeliâ afficiatur, nihilipendatur, atque apud omnes in ridiculo sit. Dum sic agit, jam quidem justus est. Caterùm si hoc pacto sanctus, pius & justus quilibet, ut dignum est, contemni appetit: quanta est hominis peccatis ac vitiorum sordibus polluti injustitia, non solùm istud non appetere, sed è diverso honore affici, magnaq; in existimatione ac veneratione haberi velle? Non est igitur, ut peccator & immundus quispiam grande aliquid se fecisse putet, etiamsi ita contemni ac vilipendi desideret; nec propterea se se meliorem arbitrabitur, quando etiam sanctus, integer & justus hoc ipsum desiderare est obligatus.

De

De eodem Argumento.

CAPUT XVII.

Virginis hujus dicta haud medio-
criter Desiderio arridebant :
quamobrem ait ad eam : DESIDER.
Precor, sotor mea, id me instituas,
quibus studiis aut adminiculis hoc
sanctum liceat desiderium adipisci.
VIRG. Duabus rebus id potest ob-
tineri: puta Amore DEI, & sancto
Proposito tete sub cunctis mortali-
bus ceu vile jumentum submittendi
ac abjiciendi, cui Superior nostra
Humilitas nupsit. Quòd si dictis
meis morem gesseris, haud vulgari-
ter ad hanc meam capessendam vir-
tutem te senties adjutum. DESID.
Libenter iis, quæ dictura es, ob-
temperabo. VIRG. Ita tibi planè
persuadeas, Amorem DEI, cujus
te usque adeò cupidum ac amantem
declarasti, nullum capitaliorem ac

infestiorē, magisque contrarium
habere hostem, atque corpus tuum.
Hanc igitur tibi sūme consuetudi-
nem, ut semper manē sic animæ tuæ
loquaris: Agedum, videamus Ani-
ma mea, uti hæc die corpus istud im-
probū, dulcissimo JESU Domi-
no ac Creatori tuo inimicum, odio
sis habitura, appetituraque, ut con-
temnatur, divexetur, ac affligatur.
Vesperī autem ita illi dicas: Vide-
mus nunc Anima mea, ut hæc die
corpus istud improbum, Domino
JESU adversum & rebelle despexe-
ris ac depresseris, utque idem ab
aliis affligi, contumeliis & probris
affici optaris: itemque ut nihil il-
li remittere, nihil impunitum di-
mittere, sed in omnibus severè ipsum
persequi conata sis. Hæc si feceris,
mi frater, atque in hac cogitatione
perpetuò versatus eris, simulque in
te desiderium perseveraverit, Do-
mini tui ac Animæ tuæ hostem jugi-
ter persequendi ac profligandi, vel
hoc

hoc unum exercitium ad ingentem
humilitatis virtutem & perfectio-
nem, sublimemque gradum tete per-
ducet: atque inde tui ipsius carnisque
tuæ tanto accendêris odio, ut ipse te
contemni ac vilipendi petas. Porro
ubi id evenerit, ut ab aliquo con-
temnaris, mihi meæque virtuti for-
titer inhæreas, summoperè gauden-
do, DEOque laudes ac grates agen-
do, ita dicas: Benedictus DEUS,
qui me modò de hoste meo ulciscitur.
Intereà Desiderius ex hujus virginis
sermonibus non minima est conso-
latione affectus: cumque illi vale-
dixisset, à sæpedita Procuratrice in
alterius cujusdam virginis, quæ &
ipsa Humilitatis erat filia, cubicu-
lum introductus est. Hujus voca-
bulum Simplicitas erat, quæ per-
amicè Desiderium accepit. Atque
ubi sessum se recepere, de DEO
rebusque Divinis ac spiritualibus col-
loquia miscere cœperunt. DESID.
De nomine, virtute, & conditio-
ne

ae tua, mea soror, certio-
 rem me facias, oro. SIMPL. Equidem Sim-
 plicitas vocor: officium autem me-
 um & actio est, erga quoslibet sim-
 pliciter, integrè, syncerè, ratio-
 nabiliter, absque illo fuco vel hy-
 pocrisi me gerere, atque de omni-
 bus, quæ vel visu vel auditu perci-
 piam, nihil mali suspicari, sed ita
 habere persuasum, cuncta rectè ac
 sanctè geri: atque ad minus, quan-
 tum quidem ad intentionem attinet,
 de nemine, nisi de me sola, opina-
 ri malum: siquidem meipsam sem-
 per suspectam habeo, meisque co-
 gitationibus & affectibus perpetim
 invigilo, semper mihi prospiciens,
 dextrumque Sapientix vel Pruden-
 tix oculum tenens apertum, quò &
 ipsa malum evitem, & Humilitas
 Mater nostra cunctis in virtutibus
 tantò sit valentior ac efficacior.
 DESID. Quid est, quod audio? Non
 erit igitur Humilitas virtute prædita,
 nisi ipsa hunc teneas oculum aper-
 tum?

tum? SIMPL. Minimè: quando-
quidem Simplicitas sine Prudentia,
nullius pensi est, plusque officit,
quàm profit. Neminem enim dili-
git Amor DEI, nisi qui cum Sapi-
entia ingreditur.

*De Simplicitatis moribus
& conditione.*

CAPUT XVIII.

DESIDERIUS. Obsero,
mea soror, dicere ne grave-
ris, quo pacto erga unumquemlibet
simpliciter tete geras. SIMPL. In
tribus ita me gero, puta Cogitatio-
nibus, Dictis & Factis. Primò
quidem nihil eorum cogitare soleo,
quæ meum excedant captum vel in-
tellectum: neque Mundi hujus ho-
nores, sublimitates & vanitates au-
cupor, semper eâ in cogitatione per-
severans, me cunctarum, quas or-
bis

bis habeat, virginum longè infami-
 mam, atque famularum DEI indi-
 gnissimam esse: alias autem omnes
 pias, sanctas, gratiâ & virtutibus
 locupletes existimans. Deinde pla-
 nè mihi statutum est, nullis adulatoriis,
 blandis, fucatis, exquisitis
 aut dolosis uti verbis, sed simplici
 duntaxat vel affirmatione vel nega-
 tione esse contentam, id est dicere:
 Est, est: non, non. Nam quod
 his amplius est, à Malo est, atque
 ex vitiosa vanitatis radice proficisci-
 tur. Tertiò, nulla singularia, va-
 na, mundana efficere opera decrevi,
 sed tantùm simplicia, inelaborata,
 sive incompta, utilia tamen & com-
 moda, ne vel ad vanitatem, aut sin-
 gularitatem me permoveant, qui-
 bus ipsa hinc ejiciat & excludat.
 Enimverò simplicia efficere opera,
 cordis humilitatem adducit & servat,
 sed secus agere, periculosum valde
 est. DESID. Quamobrem? SIMPL.
 Noveris mi Desideri, Superiorem
 &

& Matrem nostram, nempe Humilitatem, huc me adduxisse, idque demandasse mihi officij, ut duas præclaras gemmas hisce in ædibus repositas conservem, videlicet Cordis Puritatem & Innocentiam, quarum tam ingens precium est, ut non possint pro dignitate æstimari. Earum causa obtinendarum Domus hæc cum cæteris, quæ in hac solitudine sive nemore collocatæ sunt, ædibus, fundata & exædificata est. Et quidquid à nobis geritur, id omne ad has obtinendas conservandasque gemmas referimus. Quòd si Curiositas, Vanitas, aut Singularitas per cordis, oris aut actionis ostium intromitterentur, utramque hanc gemmam nobis furto ablatam abspportarent. Atque eamobrem dum Virgines nostræ cogitatus, verba & facta sua ad hæc consequendas tuendasque gemmas non referunt, pro haud mediocriter fatuis eas habemus, ut quæ, quid faciant, ignorant.

rent. DESID. Quorsum has servatis gemmas, cum tamen ex professo pauperes sitis? Periculum certè est, ne in avaritiam incidatis, dum huiusmodi tam non necessariae ac superfluas, & supervacaneas retinetis opes, puta gemmas & res preciosas, quando interim pauperes multi prae fame moriuntur. SIMPL. Secus se res habet, atque tu putes. Nam, tametsi in amore, appetitione, ac possessione opum, ceterorumq; bonorum, sive spiritalia ea sint, sive alterius generis, pro intentione ac scopo, propter quem appetuntur, possidentur, ac in usu habentur sive expenduntur, fallacia & avaritia latere possit: in harum tamen possessione gemmarum non potest ulla inesse impostura, eò quòd ob Amorem DEI (ut videlicet illi serviamus ac placeamus, dumque vel ipse huc ad nos venit, vel nos illius in ædibus sumus, iis eum honoremus) eas concupiscimus, servamus ac tuemur.

Cæ-

Cæteras opes vermes ac rubigo per-
 versæ intentionis infestant, cò quòd
 externæ sint & expositæ. Has au-
 tem, quæ in corde latent, nulla
 rubigo, nullus situs, vermis nullus,
 nec ulla putredo potest attingere.
 Non enim cuiusquam, præterquam
 illius, qui eas habet, patent obtu-
 tibus. DESID. Quid igitur, si is
 eas detegat, nullusne vel situs, vel
 vermis eas infestabit? SIMPL. Mi-
 nimè; nam si ea causa eas patefaciat
 vel ostendat, ut videantur ab aliis,
 eas habere desinit. Siquidem qui
 eas habet, non se cogitat eas ade-
 ptum, sed eo in studio ac cogitatio-
 ne perpetim versatur, ut eas possit
 adipisci. Interdum namque Domi-
 nus ita has largitur gemmas, ut qui
 eas consecutus est, non eas agno-
 scat, seque eas habere nesciat. Quod
 quidem facit benignissimus DEUS,
 uti ne temeritas, præsumptio, sui
 existimatio ac magnipensio, intus
 in corde latentes, eas suffurentur &

tol-

tollant. Adeoque quisquis eas maxime adeptus est, quantum potest, diligentissime eas occultat & tegit.

*Quibus rebus Cordis Puritas
& Innocentia servetur.*

CAPUT XIX.

DElectabatur interim Desiderius hujus virginis sermonibus, dixitque illi? **DESID.** Dic mihi, oro, quibus rebus gemæ istæ potissimum servantur. **SIMPL.** Unum inter cætera novitiis & juvenibus præcipuè necessarium est, idemque senibus & provector ætatis non est incommodum, videlicet Fugere, portasque & ostia seris obfirmare. Enimverò si quis multorum velit uti consuetudine & familiaritate, multa que audire & aspicere, is ægrè has poterit servare gemmas, idque hac ex causa, quòd anima nostra ceu spe-

culum sit, quaslibet rerum ipsi pro-
positarum imagines & simulacra re-
cipiens, itémque velut cera signum
sive sigillum ipsi impressum retinens,
atque etiam instar vasis picei, quod
fieri non potest, quin ingentes ex
pice maculas ipsi inhærentes, con-
trahat. *DESID.* Sed quinam fuge-
re is potest, aut portas occludere,
qui in aliqua religiosa vivit sodalita-
te? Siquidem crebrò huc atque illuc
pergere habet: & Præfectus vel Su-
perior modò hæc, modò illa impe-
rat, cogiturque aliis atque aliis col-
loqui: imò verò etiam cum omni-
bus miscere interim colloquia neces-
se est, communemque & affabilem
se præbere. Nam alioqui singula-
ris habebitur, singularitas autem,
etiamsi sub quodam sanctitatis & vir-
tutis prætextu suscipiatur, odibilis
est, deserique ac vitari debet. *SIMPL.*
Planè sic est, ut ais, obedientiæ &
amoris causâ multa nos dicere, au-
dire, cernere oportere, quæ si quis
pro-

propria ductus voluntate facere vellet, erraret haud dubiè & perperam ageret. Cùm autem obedientia & charitas ad ea nos hortantur & commonefaciunt, (modo ne simus negligentes, faciamusque, quod in nobis est) periculum abest, ne hasce amittamus gemmas. **DESID.** Quid agendum est, ut faciamus, quod in nobis est? **SIMPL.** Necessarium quidem est, ut quisquis obedientiæ, vel amoris, aut veræ necessitatis causâ, ob Puritatis & Innocentiæ servandas ac tuendas gemmas, secum manere, & animo collectus esse, atque ab aliis in silentio seorsum degere non permittitur, ne sibi commitem adhibeat, meoque fretus sodalitio, etiamsi totum cogatur peragrare orbem, non est, quòd se has amissurum gemmas vereatur. **DESID.** Obsecro, per similitudines quasdam isthac planiùs explica. Ita enim simplices ea meliùs capient, ac tenacius retinebunt. **SIMPL.** Nihil

F am-

ambigas, Cordis Puritatem & Innocentiam (quæ præcipua ad capefendas virtutes omnes adminicula sunt, quibus etiam compendiosius ad extremam perfectionem, finemque ultimum, nempe DEI Amorem, absolutamque pervenitur charitatem) servare volenti, necessum est, ut fugam arripiat, portasque claudat. Id si facere non licet, me sibi adjungat comitem, atque in illis omnibus, quæ vel videre, vel audire contigerit, me in dextro suo collocet oculo. Atque ubi sinister cupiditatis, vel temerarij ac stolidi Judicij oculus quippiam aspectare molitur, id ipse dextro simplicitatis contueatur oculo: ita secum simplicitate cogitans, sibi que persuadens, quemlibet Marem vel Fœminam, Fratrem aut Sororem, &c. omnipotentis DEI angelum & filium esse, & alia omnia, instrumenta quædam & organa esse, quæ creatorem suum sine intermissione collaudent. Ex-

dem.

demque ratione quidquid mali de
 proximo suo vel audierit, vel per-
 spexerit, dexter oculus excuset, ac
 in melius interpretetur: atque de
 creaturis omnibus, ad quas appeten-
 das sinister cupiditatis oculus ipsum
 permoverit ac illexerit, DEUM
 laudet & benedicat, commemorans
 secum Creatoris sui pulchritudinem,
 dulcedinem, bonitatem, aliasque
 illius virtutes & proprietates, di-
 censque sibi: Equidem creaturas
 non alia ratione appetam vel amore
 prosequar, nisi ut in illis & cum eis
 DEUM diligam, laudem ac bene-
 dicam. Similiter in cunctis verbis,
 factisque suis necessum est, me sibi
 jungat & societ. DESID. Qua-
 nam ratione cuncta hominis opera
 simpliciter fiunt, sive cum simplici-
 tate conjuncta sunt? SIMPL. Quan-
 do illius Intentio simplex, pura, &
 recta est, & quaecunque agit, in se-
 ipsis alioqui bona, etiam cum omni-
 bus loci, temporis, personarum,

circumstantiis, iusta rectaque sunt: nec nisi ad laudem & honorem DEI, vel ob propriam aut proximorum, sive animæ, sive corporis salutem, seu virtuti consentaneam utilitatem, vel ob Reipublicæ commodum cuncta facit, jam semper, ubique, & in omnibus cum simplicitate graditur. Is autem revera feliciter & securè graditur, qui hanc sibi perpetuam adhibet & servat comitem Simplicitatem.

De Paupertate.

CAPUT XX.

Desiderius hujuscemodi Simplicitatis Sermonibus impendit recreatus, cum ei valedixisset, ductus est à sæpè memorata Procuratrice in alterius cujusdam, ex Humilitatis filiabus, virginis cubiculum, cui nomen erat Paupertas. A qua

æque

æquè placidè susceptus, ei que assidere iussus, ita eam affatus est. **DESID.** Equidem tua sodalitate non parùm delector, certus, Amorem **DEI** impendiò charam te habere. Velim autem conditiones ac statum tuum mihi edicas. **PAUPERTAS.** Ob Amorem **DEI**, nihil rerum labentium, sive mundi hujus, vel habeo vel appeto. **DESID.** Qua igitur ex re gaudium & consolationem capis? **PAUP.** Potissimus ac præcipuus thesaurus, opesque & gaudium ac consolatio mea est, causâ Amoris **DEI** nihil habere. **DESID.** Id sanè perquam miror: quandoquidem, ut ab aliis accepi, Domus ista à nobilissimo, ditissimo, ac liberalissimo, quem Orbis habeat, Domino fundata & extructa est. Cur igitur is ferre potest, aut quid causæ est, ut velit illius tam inopes, miseras ac indigas esse habitatrices? Neque enim etiamnum capio, quamobrem paupertas vestra illi grata esse queat.

PAUP. Id ex me audies. Dominus ille, qui hujus opifex & fundator est Domûs, totius mundi Rex & Dominus est, ejusque opes & thesauros omnes in sua manu habet: ac nihilo seciùs hæc illius grata voluntas est, ut pauperes simus, ne in aliquid aliud, præterquam in ipsum, cor, animum ac amorem nostrum conferamus & collocemus. Quòd si rerum omnium copiam ac affluentiam præstare nobis vellet, posset id quidem, sed amicis suis charioribus ita non facit, quòd ipsum solum appetant, atque hunc mundum odio prosequantur. Estque hoc vel præcipuum & maximum amoris illius erga nos indicium & argumentum, dum nos in hoc exilio, in hac vita ærumnosa minimè consolatur, nequidquam eorum, quæ caro concupiscit, nobis subministrat. Deinde etiam hac ex causa rebus inopem nos vult vitam agere, ne nos supervacaneæ rerum ac divitiarum tempo-

ra

raliū curæ & sollicitudines occu-
 pent, sed integris ac indistractis cor-
 dibus, cum omni gaudio spiritūs ipsi
 famulemur, neque rerum munda-
 narum & temporalium lucro vel ja-
 ctura, adversis vel prosperis casibus,
 vanâ lætitiâ vel mœrore afficiamur,
 atque ita corda nostra in pace & tran-
 quillitate absque tædio, perturbatio-
 ne vel distractione DE O unita sint.
 Ea namque Divini est Amoris tene-
 ritudō, ut non nisi in abstracto,
 mundo, pacato & tranquillo com-
 morari loco velit. **DESID.** Quæ-
 nam præcipua tua virtus est? **PAUP.**
 Ea videlicet, ut me consodalibus
 meis, quibuscum vivo, quoad fieri
 potest, conformem & adaptem.
 Unde tamen ob excludendam feram
 quandam, vocabulo Singularitatem,
 huc ad nos irrumpentem, hortumq;
 nostrum depascentem & fructus de-
 vorantem, Domina Mater nostra
 vult me vivere instar cæterarum. Et

ne virtutis meæ præmium amittam, sancto cuidam Proposito, cujus est nomen, Nihil Exigere, me in matrimonium collocavit. Ad hæc dixit mihi, siquidem perfecta effici velim, ut iis, quæ mihi ministrantur, siue multa sint, siue pauca, ac perinde communi & simplici victu, ut lautissimo, gaudeam & contenta sim: imò & de illis, quæ apponuntur, ob Amorem DEI quippiam reliquum esse sinam, satisque habeam, necessaria inde sumpsisse. *DESID.* Id sanè ejusmodi esse mihi videtur, ac si plus aliquid optes, quàm esse bonus, plus etiam facere velis, quàm sis obligatus. Nam, ut ego sentio, Dominus vester, qui has fundavit ædes, spiritûs paupertatem vobis præcipit, uti etiam Psalmographus, Divitiæ, inquit, si affluent, nolite cor apponere. Quamobrem sic arbitror, paupertatis virtutem non in eo sitam esse, si vel multum vel parùm habeas, sed in cordis affectu
vel

vel applicatione. PAUP. Haud inficias eo, virtutem paupertatis in spiritu consistere: at tamen tutius est, Divini causa Amoris, cunctis se nudare facultatibus, nec quicquam habere: quandoquidem amor & affectus noster erga res pulchras, jucundas, subtiles & novas usque adeò propensus est, ut eas agrè habere, quis possit absque amore, affectu & cordis appositione vel applicatione. Ne igitur quandam nostri erga DEUM amoris, qui tam exiguus est, partem ad se rapiant, satius est stramina ab igni remove. Enimverò DEI Amor totum hominis amorem soli sibi vendicat vel poscit: & per plures invenire est, qui hac in parte imponant sibi ipsis, dum ita aiunt: Equidem hujus rei non magno amore teneor, eamque mihi subtrahi haud gravatè ferrem. Crede mihi, amor & affectus tam subtilis est, ut perquam rarò ejuscemodi rebus non adhareat. Exemplum verò capias

ex ipso Domino Nostro JESU Christo, qui, cum omnes mundi facultates absque ulla cordis & amoris erga eas apponendi cura & metu habere potuisset, tamen quam pauperum ipse vixerit, tum etiam ejus veneranda Genitrix & sancti Apostoli, non te fugit. Quod quid aliud sibi vult, quam nihil nos neque animo, neque affectu, neque possessione retinere debere? Quapropter ea omnia, quæ in meo solebam cubiculo habere, prorsus à me rejeci: ita ut non nisi dulcissimi JESU mei imaginem, quemadmodum nudus pependit in cruce, retinuerim, quò illius erga me amoris memet commonefaciat. Per plures olim codices asseruere solita fui: at nunc removi omnes, paucis duntaxat, iisque præcipuis, reservatis, videlicet Bibliorum volumine, Vitæ JESU, & nonnullis parvis libellis: præter quos, nul-

los

los alios expeto, amantissimo JESU meo, & sacratissimæ vitæ illius codice abundè contenta.

De Obedientia.

CAPUT XXI.

Desiderius etiam ex hujus virginis dictis haud vulgari consolatione affectus, ei valedixit, perductusque est à Procuratrice in Obedientiæ cubiculum, quæ & ipsa Humilitatis filia erat. Huic Desiderius ingentem præstitit reverentiam, eò quòd magnæ dignitatis & auctoritatis, celebriorisque apud Amorem DEI existimationis, eidemque longè charior cæteris virginibus esse videretur. Cumque manum ejus deosculari vellet, non est passa, ut quæ Humilitatis esset filia, honorisq; ac reverentiæ exhibitione minimè delectaretur. Jussit autem eum unà

secum sessum se recipere. Cui Desiderius: Precor, ait, Domina Mater, instituta conditionesque tuas mihi exponas. **OBEDIENTIA.** Equidem sancto cuidam Proposito junctum matrimonio, cujus est nomen, Nihil Exequendum Omittere; estque vir potens, robustus viribus, & virtute conspicuus, itemque illustris & strenuus miles: atque is solus feram illam, quâ nullam orbis habet magis terribilem, puta Propriam Voluntatem, profligare ac edomare potest. Quæ quidem fera cunctos ipsi obsequentes, eamque diligenter absorbet, vorat, & perdit funditus: ac nihilominus sibi sui nimia suavitate malos omnes sibi morigeros & obsequentes facit, paucique eam deserunt, donec in exitum & Tartari damnationem eos pertraxerit. Me verò pars maxima, & penè omnes fugiunt, tametsi certum est, me sine neminem **DEI** Amorem (qui tantæ præstantiæ & dignitatis

tatis Dominus est, ut nec totus illi mundus possit æquiparari) assequi, invenire & obtinere posse. Et quia DEUS Omnipotens tam bonum ac egregium mihi maritum præstitit, nihil nisi quod is jusserit, facio, neque etiam ullum unquam laxamentum, vel remissionem sive indulgentiam peto, nisi me magna cogat necessitas. Neque ob furum sive latronum, qui apud nos plures ita delitescunt, ut nec videri possint, periculum, sola progredi ausa sum. DESID. Quis igitur te comitatur? OBED. Primò quidem canem mihi adhibeo, qui similiter ut tuus, Bonæ Voluntatis habet vocabulum: deinde sororem meam Simpliciter, & filias meas Devotionem, Alacritatem, Diligentiam, Perseverantiam, Puritatem. Cum primis verò Domina & Mater nostra Humilitas perpetuam se mihi comitem præbet. Atque has omnes mihi adjungam necesse est, modò secura pergere velim ad
 exe-

exequenda ea, quæ facere iussa sum.
DESID. Dic, oro te, mihi, ut
Mater vestra Humilitas in rebus ge-
rendis sese tibi sociam exhibeat: si-
quidem id non satis assequor. OBED.
In omnibus, quæ à me geruntur & fi-
unt, etiamsi maxima sint, nihil me
boni fecisse arbitror: neque in iis
fiduciam temerè colloco, aut ob ea
animi superbia efferor: neque item
mihi persuadeo, alias aut non po-
tuisse, aut non æquè ac me, eadem
efficere posse: non etiam ob ejulce-
modi rectè ac præclare facta, quan-
tùm ex me est, bonam me existimo,
vel propterea laude affici, aut ad res
magnas gerendas aptam & idoneam
me haberi volo: sed humiliter gra-
tias ago DEO, quòd rationem, in-
tellectum, sapientiam & vires quip-
piam illius ob amorem agendi, mihi
præstare dignatus est; aioque mihi
ipsi: Quandoquidem hæc efficiendi
gratiam DEUS mihi donavit, ob
hoc ipsum magis illi obstricta sum.

Ita-

Itaque nihil ab aliis expeto, nisi ut
 laudent ac benedicant D E U M.
 Mihi solum laborem & molestiam
 ad extremum usque vitæ diem: om-
 nipotenti D E O omnem honorem,
 laudem & gratiarum actionem: :
 proximis verò utilitatem, cedete,
 opto. Mihi, inquam, nihil inde
 expeto, certa, me ex me ipsa nil
 mereri: nec aliud peto, nisi ut Do-
 minus noster suum mihi largiatur
 amorem, quo sanctiora indies pos-
 sim opera efficere, nec ipsum un-
 quam offendam, atque in extrema
 mortis hora, uti spero & confido,
 dulcem, benignum ac miseri-
 cordem se mihi præbeat,
 AMEN.

De

De Castitate.

CAPUT XXII.

Desiderius Matris suæ Obedientia verbis magnoperè recreatus, ei valedixit, atque à Procuratrice deductus est in cubiculum extremæ Humilitatis filia, nempe **CASTITATIS**: à qua honorificè & comiter exceptus, cum juxta eam resedisset, ait illi: Obsecro, Domina Virgo, tuas mihi condiciones edicito. **CAST.** Ut nôsti, Humilitatis cordis filia sum, utorquè duabus ancillis, quarum una Abstinencia, altera Verecundia dicitur. Maritus autem meus Custodia Cordis appellatur, qui puerum habet semper ipsum comitantem, vocabulo Custodiam Sensuum. **DESID.** Quæso, hunc mihi puerum videntum præbeas. **CAST.** Libens id fecerim. Interim Desiderius pueri
hu-

hujus mirabatur ornatum & apparatus-
 tum. Siquidem manu sua tenebat
 frænum & lapidem, & ricam sive
 velum, denique catenam cum sera,
 dixitque illi Desiderius: Oro te, fi-
 li, quidnam hic apparatus & orna-
 tus tuus significet, aperias. PUER.
 Frænum istud improbæ cuidam be-
 stiæ, quæ est Domini mei, edoman-
 dæ adhibetur, quæ licet exigua sit,
 tamen ubi evadit, cunctos proster-
 nit, nec quisquam eam retinere aut
 cohibere novit, nisi Ostiarius no-
 ster Timor Domini. DESID. Quod
 hujus malæ bestiæ nomen est? PUER.
 Lingua videlicet. DESID. Ecquid
 verò hoc lapide facis? PUER. Fo-
 ramina illo obstruuntur, quæ sunt
 retrò in his ædibus, dicunturque
 Aures, ne per eas fures irrepant, uti
 sapius usvenire solet, dum hoc la-
 pide non muniuntur. Nonnunquam
 verò & ori illum injicio, ne loqui
 tentem. DESID. Alij te mutum
 appellabunt. PUER. Non sum qui-
 dem

dem mutus, sed causâ Amoris DEI
mutum me efficio. *DESID.* Quid hoc
ipso oblequij præstas Amori DEI?
PUER. Permultum sanè: quando-
quidem per hanc quoque portam
duæ illæ gemmæ, quas Simplicitas
commemoravit, amittuntur, pura
Innocentia & Puritas Cordis: dumq;
mutus sum, id etiam curo, ne vi-
num, quô utuntur virgines nostræ,
è dolio effluat aut effundatur. *DESID.*
Quid? An non curare id posses, si
loquereris? *PUER.* Non. Siqui-
dem epistomium aperiri non potest,
quin vinum effluat. *DESID.* Pos-
sitne vas quoddam supponi, quo vi-
num effluens excipiatur & conser-
vetur? *PUER.* Possit quidem, sed
eò ingens & firma exigitur sapientia,
fortitudo ac intelligentia: atqui ipse
etiamnum pusillus & teneræ ætatis
sum, neque facilè id præstare pote-
ro, citiusque vinum omne è dolio
effluxerit, ut nihil nisi ventus in eo
permaneant. *DESID.* Quid sibi vult
rica

rica isthæc sive velum? PUER. Id
 Puritas dicitur, facitque ad sinistrum
 tegendum & obturandum oculum,
 qui Sensualitati militat. DESID.
 Anne etiam dextrum regis oculum?
 PUER. Minimè. Nam is simplicita-
 tis est, quæ non solùm nihil mali,
 sed quæque bona, salutaria ac fru-
 gifera huc introducit. Sinister au-
 tem oculus Sensitivæ Portionis sive
 Sensualitatis est, multoque acutiùs
 & celeriùs cernit, quàm dexter: mul-
 tisque nos incommodis afficit, atque
 adeò ipsam huc mortem adducit.
 Quare necesse est, ut hoc velo ob-
 struatur, quò cuncta purè & candi-
 dè aspiciantur. DESID. Quæso,
 hæc enucleatiùs efferas, quamam ra-
 tione cuncta purè & candidè aspi-
 ciantur. PUER. Omnia quidem
 tum puro corde conspiciuntur, cum
 aliquo ex his tribus oculo respectan-
 tur, puta vel sui inde elicienda sive
 capienda ædificatione, vel hono-
 rando ac glorificando DEO, vel ex-

cu-

cusando & compariendo proximo.
DESID. Etiam isthæc ratio subobscura est: quæso, dic manifestius.
PUER. Novi te rem probè capere.
DESID. Et si ipse tua dicta assequor, tamen alius fortassè meliùs sibi declarari, & certiùs à me edoceri volet.
PUER. Equidem sic sentio, voluntatem tuam ac desiderium, quo aliis prodesse cupis, & pium cumprimis, & multa laude dignum esse, quando non privata captare commoda vel utilitatem, sed aliis velle consultum, non mediocris virtutis, benevolentia & amoris est. Et multa quidem hîc apud nos per similitudines & parabolas audisti, quorum interpretatio vel expositio, & profunda, & frugifera, & elegans est: ubi igitur reversus eris, eorum, quæ hîc audisti & vidisti, quandam poteris conficere exegetim sive commentaria, quibus ea fusiùs ac latiùs deducas, & quod Divus Gregorius in sancto Job fecit, copiosius enarres.

DESID.

DESID. Rectè sentis: neque dubi-
 res, me, volente D. E. O., quod
 hortaris, præstiturum. Nam tam-
 etsi eruditis ac intelligentibus istæ si-
 militudines absque ulteriori expla-
 natione possint sufficere, tamen mi-
 nus doctis ac intelligentibus utilis:
 sanè ac frugifera fuerit planior ea-
 rum elucidatio. Maximè verò id
 me negocij suscipere & aggredi pro-
 fuerit, si vestro consilio id fecero.
 At nunc ornatûs tui rationem mihi
 pergas edicere. Quorsum catenam
 hanc cum sera habes? PUER. Ea ni-
 mirum Oris Moderatio dicitur, qua
 Domûs hujus portas obseramus, ne
 virgines hîc demorantes, foràs eva-
 gentur. Namque si catenam hanc
 & seram non haberemus, nulla
 apud nos esset religio, sed essent va-
 na omnia. Denique id certum ha-
 beas, modò sinistrum oculum te-
 ctum retineam, etiam oculis aper-
 tis nihil me videre. DESID. Qui
 fieri potest, ut patentibus oculis ni-
 hil

hil conspicias? PHER. Eò quòd oculos in capite fixos teneam: & licet interdum humum aspiciam, ipse tamen oculorum repercussus, ad caput reflectatur.

PRIMÆ PARTIS CONCLUSIO.

CAPUT XXIII.

Posteaquam Desiderius Castitatis consuetudine & sodalitate aliquamdiu usus erat, discessit ab ea impendiò recreatus. Porro Procuratrix extra Domum eum eduxit, aitque illi: Jam quidem Desideri virgines omnes, quotquot in his degunt ædibus, contemplatus es. **DESID.** Nihilne adhuc reliquum est, quod mihi demonstrare velis? **PROCURATRIX.** Si ea omnia, quæ hîc auribus & oculis assequutus es, probe servaveris, atque in opus
pro-

protuleris, satis instructus eris ad
 inveniendum Amorem DEI. At-
 tamen insuper arborem quandam
 nostro in pomario positam, tibi
 ostendam. Hac arbore sanè elegan-
 ti visa, Desiderium ingens cepit ad-
 miratio, præcipuè quòd duplicem
 ferret fructum, aitque Procuratrici:
 DESID. Cujusmodi sunt fructus isti?
 PROCUR. Fructus in infimis nascent-
 es ramis, iidemque pallidi ac disco-
 lores, dicuntur Diffidentia sui: quæ
 verò in summis nascuntur frondi-
 bus, colore eleganti & roseo, Con-
 fidentia in DEUM, appellantur:
 quibus fructibus eos, qui huc in-
 grediuntur, vesci oportet. Nam si
 his non vescantur, omnis eorum la-
 bor inanis est, frustra que huc veni-
 unt. DESID. Placètne ex his fru-
 ctibus mihi inapertiri, quos in iti-
 nere mecum feram? PROCUR. Pla-
 cet sanè. Et primò ex infimis fru-
 ctibus, nempe Diffidentia tui, quan-
 tum satis est, ede: supremis autem

in-

imple manticas tuas omnes, quò iis
 per iter utaris: sufficientique, donec
 ad Amoris DEI pertingas ædes. De-
 siderius infinis exariatus ac abundè
 refectus fructibus, impensè læta-
 batur: porrò summis peram, man-
 ticam, manicas & finum in iter
 complebat, aitque Procuratrici.
 DESID. Obsecro, mea soror, se-
 mitam maximeque compendiarium
 ad Amoris DEI ædes iter, quod mi-
 hi tenendum dicis, me edoceas.
 PROCUR. Gaudeo reverà, dum ad
 inquirendum AMOREM DEI,
 iterque capessendum tam probè te
 instructum conspicio. At nihilo-
 minus vereor, si solus proficiscaris,
 rectum iter minimè te reperturum.
 Itaque fidos quosdam ex nostris co-
 mites tibi adjungam, qui tecum per-
 gant, teque deducant. DESID.
 Sufficitne meus canis, qui Bona Vo-
 luntas dicitur? PROCUR. Neuti-
 quam sanè. Nam quantumvis bo-
 na sit, non satis est ad hoc iter confi-
 ci-

ciendum : utpote in quo non solum
 perplures feræ, foveæ, trunci vel fru-
 tices, vepres & spinæ, sed etiam la-
 trones, fures & raptores multi, qui
 homines despoliant, extinguunt, &
 sæpiùs fallunt, reperiuntur. Unde
 consultius est, ne uni tuo Cani præfi-
 das. **DESID.** Quando sic se res ha-
 bet, eos mihi, quæso, comites præbe,
 quos mihi magis utiles & necessarios
 nôsti. **PROCUR.** Accipe tecum
 Ostiarium nostrum Timorem Do-
 mini, virum certè egregium & præ-
 stantem, eoque si destitui nolis, non
 patiaris à te discedere filiam ejus,
 nempe Verecundiam, quam similiter,
 si amittere non vis, memoriæ refri-
 candæ causa apud te retineas herbam,
 vocabulo Humilem Oculorum De-
 missionem. Deinde etiam Simpli-
 citas tecum gradietur. Age nunc,
 mi Desideri, divinâ munitus Benedi-
 ctione, felix proficiscere. Hoc ta-
 men admonitum te velim, etiamsi
 vel Timorem Domini, vel Simplici-

tatem perdere te contingat, ut ad minus canem tuum diligenter conserves & retineas. Is enim id tibi præstabit, ut eos recuperes. Tantùm cura, ut fructus, quos in mantica condidisti, ei edendos præbeas. Ubi autem hinc discesseris, iter, quod ad lævam est, amplectere: ubi semitam comperies, longè aliis viis compendiosiore, quæ te rectà ad CHARITATIS domum, in qua DEI AMOR habitat, perducet. *DESID.* Quinam semita illa vocatur, ut, si me aberrare contingat, alios scisciter, & ad viam revertar? *PROCUR.* Patientia illi nomen est, quæ ad Humilitatis, tum Charitatis ædes, semita est imprimis compendiosa & succincta.

PARS